

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Analyse instroom Jemenieten

Datum	December 2022
Status	Definitief

Colofon

Titel	Analyse instroom Jemenieten
Status	Definitief
Auteurs	Titia Maasland Rosina Tavares Chris van der Wolff Wetenschappelijk medewerkers
Contact	<u>INDOA@ind.nl</u> Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie- en Naturalisatiedienst Directie Strategie en Uitvoeringsadvies Afdeling Onderzoek en Analyse Rijnstraat 8 2515 XP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding onderzoek.....	5
1.2	Doelstelling (waarom).....	5
1.3	Vraagstelling (wat)	5
1.4	Onderzoeksmethode	5
1.5	Opbouw van het rapport.....	6
2	Belangrijkste bevindingen	7
3	Jemenieten in Nederland.....	12
3.1	Bevindingen.....	12
3.2	Eerste asielaanvragen van Jemenieten in Nederland	14
3.2.1	Aantal aanvragen en afdoeningen	14
3.2.2	De aanvrager	16
3.3	Aanvraag asiel nareis Jemenieten.....	18
3.4	Reguliere aanvragen	19
3.5	Route.....	21
3.5.1	Herkomst	21
3.5.2	Reis naar Nederland.....	23
3.5.3	Georganiseerdheid.....	28
4	Aanvragen van Jemenieten in Europa	29
4.1	Bevindingen.....	29
4.2	Eerste asielaanvragen in de EU	30
4.3	Eerste beslissingen op asielaanvragen.....	33
4.4	Aandeel Jemenieten in de bevolking	36
4.5	Verblijfsvergunningen op reguliere gronden.....	39

Woord vooraf

Dit rapport is het resultaat van een korte studie van het team dat de Migratieradar¹ maakt. Het team kan onderzoek uitvoeren naar fenomenen die raken aan de thematiek van de Migratieradar, tussen het drie keer per jaar verschijnen van de Migratieradars.

Naast een aantal voordelen, hebben deze kleine onderzoeksopdrachten ook een nadeel: de doorlooptijd beperkt de reikwijdte van het onderzoek, niet alle deelaspecten kunnen worden uitgediept, niet alle informatie uit interviews kan worden geverifieerd en niet alle vragen die na het maken van de onderzoeksopzet nog boven komen drijven kunnen worden meegenomen.

De samenstellers van dit rapport willen op deze plaats hun dank uitspreken aan de collega's binnen en buiten de IND die hebben geholpen bij de totstandkoming van dit rapport. Zowel de inzet van de collega's die informatie hebben geleverd, als van hen die concepten van dit rapport kritisch hebben meegelezen wordt bijzonder gewaardeerd.

1 Migratieradar | Over ons (ind.nl)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

In Jemen woedt sinds 2015 een burgeroorlog. De overheid, gesteund door een door Saudi-Arabië geleide coalitie, is in een bloedige strijd verwickeld met Houthi-rebellen en diverse extremistische partijen. In de strijd worden mensenrechten geschonden en er is een situatie van hongersnood ontstaan. De wapenstilstand die vanaf begin april 2022 voor enige verlichting van de situatie zorgde, is begin oktober niet verlengd. Sinds het laatste tertaal van 2021 is er een verhoogde instroom van Jemenieten in de Nederlandse asielprocedure en is Nederland het populairste bestemmingsland voor Jemenitische asielzoekers in de EU+: in 2021 werd 40% van de asielaanvragen van Jemenieten binnen de EU+ in Nederland gedaan², in het eerste halfjaar van 2022 was dat 46%.

1.2 Doelstelling (waarom)

Om inzicht te krijgen in de achtergronden van de stijging van het aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten en deze van context te voorzien is O&A gevraagd een analyse uit te voeren en mogelijke oorzaken in kaart te brengen. Inzicht in de achtergronden van deze stijging kan vervolgens wellicht aanknopingspunten bieden voor de IND en haar ketenpartners om hierop te acteren.

1.3 Vraagstelling (wat)

Hoe ontwikkelt het aantal asielaanvragen van Jemenieten zich in Nederland en Europa, en kunnen er verklaringen gevonden worden voor het stijgende aantal asielaanvragen van Jemenieten op basis van de beschikbare data?

1.4 Onderzoeksmethode

Er is een analyse gemaakt van de Nederlandse asielcijfers en de cijfers van de meeste Europese landen in Eurostat. Daarnaast is een aantal in- en externe partners gevraagd om kwalitatieve signalen aan te leveren met betrekking tot de migratie van Jemenieten.

Voor de analyse van de ontwikkeling van het aantal Jemenieten in Nederland (zie hoofdstuk 3) is door O&A een kwantitatieve analyse gedaan waarvoor databestanden afkomstig uit het datawarehouse van de IND zijn opgevraagd bij het Business Informatie Centrum (BIC). Het uitgangspunt voor de kwantitatieve analyse zijn alle instroomgegevens op persoonsniveau van asielaanvragen van Jemenieten in de periode van 1 januari 2012 tot 1 augustus 2022.

De data van de IND zijn vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken op basis van v-nummer aangevuld met data over aanvragen voor een kort verblijf visum (KVV).

Het Data Expertise Centrum (Directie Informatievoorziening) heeft op basis van datamining geprobeerd inzicht te geven in het opleidingsniveau en de gebruikte reisroutes van de Jemenitische asielaanvragers. Hierbij is met behulp van een geavanceerde en geautomatiseerde zoekopdracht gezocht naar gegevens over opleidingsniveau en landen van eerder verblijf in een selectie van relevante tekstbestanden uit de asieldossiers van de IND. Vanwege de gebruikte methode zijn de resultaten van datamining slechts indicatief.

Met de opdrachtgever is voor dit onderzoek een beperkte doorlooptijd afgesproken, waardoor het onderzoek op sommige punten een beperkte diepgang had.

1.5

Opbouw van het rapport

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste bevindingen van het rapport besproken. Hoofdstuk 3 gaat in op de ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten in Nederland, terwijl in hoofdstuk 4 de ontwikkelingen op Europees niveau worden besproken.

2 Belangrijkste bevindingen

Leeswijzer cijfers

Bij de bestudering van de ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten kan vanuit verschillende invalshoeken naar cijfers worden gekeken. In dit rapport is dat op de volgende manieren gedaan:

- Absolute aantallen (op nationaal en Europees niveau);
- Jemenieten als percentage van de totale asielinstroom (op nationaal en Europees niveau);
- Jemenieten op nationaal niveau als percentage van Jemenieten op Europees niveau.

Verder wordt in deze studie gebruik gemaakt van vier cijferbronnen: data uit het datawarehouse van de IND verstrekt door het Business Informatie Centrum (BIC), data over KVV van het ministerie van Buitenlandse Zaken, data uit de online database Eurostat en data op basis van een datamining analyse op de dossiers in het systeem van de IND. De data uit het datawarehouse en Eurostat komen (om diverse redenen, zoals definitieverschillen en afrondingen) niet altijd precies overeen. De beelden die aan deze bronnen worden ontleend zijn echter wel vergelijkbaar.

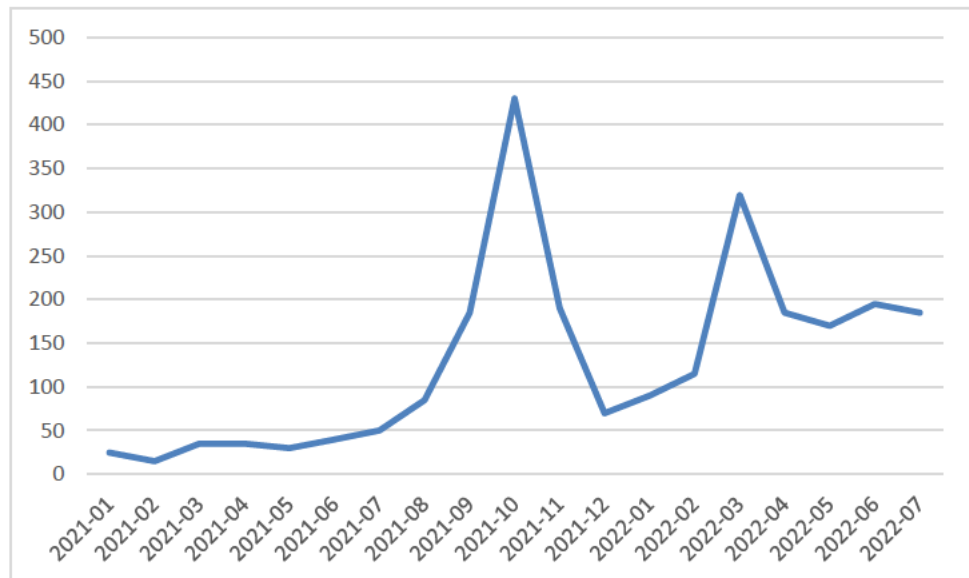
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 01 t/m 07
Totaal asiel EU+	285.385	368.920	563.405	1.285.760	1.196.985	641.280	580.845	646.810	428.730	553.045	446.750
Asiel Jemenieten EU+	425	490	550	1.365	1.285	1.645	3.040	3.375	1.870	2.925	2.735
Asiel Jemenieten EU+ als % van totaal asiel EU+	0,15	0,13	0,10	0,11	0,11	0,26	0,52	0,52	0,44	0,53	0,61
Totaal asiel NL	9.660	9.815	21.780	43.035	19.285	16.090	20.465	22.485	13.660	24.725	16.150
Asiel Jemenieten NL	25	35	30	50	45	170	530	645	410	1.190	1.260
Asiel Jemenieten NL als % van totaal asiel NL	0,26	0,36	0,14	0,12	0,23	1,06	2,59	2,87	3,00	4,81	7,80
Asiel totaal NL als % asiel totaal EU+	3,38	2,66	3,87	3,35	1,61	2,51	3,52	3,48	3,19	4,47	3,61
Asiel Jemenieten NL als % asiel Jemenieten EU+	5,88	7,14	5,45	3,66	3,50	10,33	17,43	19,11	21,93	40,68	46,07

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 1. Ontwikkeling asielaanvragen Jemenieten in EU+ en Nederland

Het aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten is in Nederland vanaf 2017 al iets toegenomen, maar is vanaf augustus 2021 gemiddeld sterk toegenomen. In de periode van augustus 2021 tot en met juli 2022 werden gemiddeld 185 aanvragen per maand gedaan. (**paragraaf 3.2.1**)

Daarnaast hebben 58 Jemenieten gebruik gemaakt van de tijdelijke beschermingsmaatregel voor mensen die gevlucht zijn uit Oekraïne (zij deden geen asielaanvraag). (**paragraaf 3.4**)

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 1. Ontwikkeling asielaanvragen Jemenieten in Nederland van januari 2021 tot en met juli 2022

De vergelijkbaarheid van inwilligingspercentages bij eerste beslissingen is niet altijd optimaal. Er zijn verschillende factoren die van invloed kunnen zijn op inwilligingspercentages. Deze factoren konden in het kader van deze analyse niet worden uitgediept. Voorbeelden van dergelijke factoren kunnen zijn: de zogenaamde 'ongeobserveerde heterogeniteit' (verschillen tussen de samenstelling van de groep Jemenitische asielzoekers) in diverse landen, de kwaliteit van de gegevens die aan Eurostat worden geleverd en de onduidelijkheid over beslissingen in vervolgpcedures die de uiteindelijke verhoudingen kunnen beïnvloeden. In 2015 publiceerde het WODC een studie naar inwilligingspercentages in Europa in 2014.³ Diverse problemen met de vergelijkbaarheid van inwilligingen zijn in deze studie benoemd. Onder andere werd hierin genoemd dat de Nederlandse procedure wellicht het aantal negatieve beslissingen in eerste aanleg verkleint, doordat de IND eerst een 'voornemen' communiceert waartegen de asielzoeker zijn of haar 'zienswijze' kan stellen. Dit heeft als mogelijk gevolg dat gevallen die in andere landen wellicht zouden leiden tot een negatieve eerste aanleg beslissing, waarop dan eventueel een beroep volgt, in Nederland uitmonden in een inwilliging in eerste aanleg.

In Europees perspectief ligt het Nederlandse inwilligingspercentage bij eerste beslissingen in de asielprocedure voor Jemenieten (93%), voor zover vergelijkbaar, over de afgelopen 6 jaar hoger dan het inwilligingspercentage in de EU+ voor deze groep (84%) en ook hoger dan het gemiddelde inwilligingspercentage van Duitsland (86%) en Zweden (88%).⁴ Op basis van deze cijfers alleen kan niet worden gesteld dat Jemenieten in Nederland sneller een vergunningen krijgen dan in andere landen: er kan sprake zijn van diverse onderliggende verschillen bij de totstandkoming van deze cijfers, welke op het eerste oog niet inzichtelijk zijn. (paragraaf 4.3)

³ [Cahier 2015-10 \(wodc.nl\)](https://wodc.nl/publicaties/publicatie/2015-10)

⁴ Data op basis van Eurostat. Deze aantallen kunnen verschillen van de aantallen op basis van de data BIC.

Vanaf 2018 is ook het aantal Jemenieten dat een aanvraag voor nareis doet iets toegenomen. **Van de personen die in 2021 een eerste aanvraag deden die werd ingewilligd heeft 32% een aanvraag gedaan voor (MNV) nareis. (paragraaf 3.3)**

Het aantal eerste asielaanvragen **van Jemenieten in de EU+ laat vanaf 2015 een stijgende trend zien**, die in 2020 wordt onderbroken door de Covid-pandemie. Van 2012 tot en met 2015 registreerde Zweden de grootste aantallen Jemenitische asielzoekers, van 2016 tot en met 2020 was dat Duitsland en **vanaf 2021 worden de meeste asielverzoeken van Jemenieten in Nederland gedaan. (paragraaf 4.2)**

Een bekende *pull-factor* voor migratie is ook de aanwezigheid van een (substantiële) gemeenschap van een bepaalde nationaliteit. Duitsland, Zweden en Zwitserland hadden al langer grotere groepen Jemenieten in hun bevolking dan Nederland. **Vanaf 2018 is in Nederland een duidelijke toename van het aantal Jemenieten in de bevolking zichtbaar en inmiddels kent Nederland (in absolute aantallen) een grotere Jemenitische gemeenschap dan Zweden en Zwitserland.** Duitsland blijft verreweg de grootste Jemenitische gemeenschap herbergen; desondanks worden in Nederland meer eerste asielaanvragen door Jemenieten gedaan. **(paragraaf 4.4)**

Ook het aantal reguliere aanvragen van Jemenieten in Nederland is toegenomen, maar deze toename is niet zo sterk als de toename in het aantal asielaanvragen. Als naar de periode van juli 2021 tot juli 2022 wordt gekeken zijn de meeste reguliere aanvragen gedaan voor gezinshereniging bij een ouder (20%), zoekjaar hoger opgeleiden (18%) en gezinsleven op basis van artikel 8 EVRM (16%). **In 2021 is het aantal aanvragen voor zoekjaar hoger opgeleiden flink toegenomen. Na het nemen van maatregelen is dit in 2022 weer gedaald. (paragraaf 3.4)**

Gemiddeld zijn de Jemenitische asielaanvragers in Nederland over de gehele periode genomen 27 jaar oud, en is 83% man. Het percentage mannen is vanaf 2018 iets toegenomen en ligt vanaf 2021 rond de 90%. Ook **het aandeel hoger opgeleiden is over de jaren heen toegenomen. Op basis van de uitkomsten van een datamining analyse lijkt een iets groter deel van de aanvragers hoog opgeleid**, in vergelijking met de groep die laag of niet opgeleid is. De resultaten van datamining zijn echter alleen indicatief. **(paragraaf 3.2.2)**

Uit de analyse blijkt **dat het overgrote deel van de Jemenieten in een derde land heeft verbleven alvorens zij naar Nederland reisden. De meest voorkomende landen zijn Saoedi Arabië, Maleisië en Egypte.** Er is informatie dat Jemenieten meestal in deze landen woonachtig waren vanwege studie of werk, maar vanwege een strenger vreemdelingenbeleid of anti-vluchtelingen sentiment aldaar er nu voor kiezen om naar Nederland te reizen. **(paragraaf 3.5)**

Bij het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM) is een beperkt aantal signalen van smokkel van Jemenieten bekend. Jemenieten lijken goed geïnformeerd over manieren waarop zij naar Nederland kunnen reizen.

Er zijn verschillende manieren waarop Jemenieten naar Nederland reizen/reisden:

- *Via land.* **Jemenieten die over land naar Nederland komen reizen vaak via Polen en Duitsland.** De piek in het aantal aanvragen van Jemenieten die in oktober 2021 zichtbaar was hield mogelijk verband met de

omstandigheid dat Belarus medio september 2021 actief migranten, waaronder Jemenieten, doorliet richting Europa.

- *Via transitvluchten.* De KMar meldt dat tot **medio 2020 Jemenieten gebruik maakten van de tot dan toe visumvrije transit door bij een tussenstop op Schiphol in Nederland asiel aan te vragen. Medio 2020 is daarom een transitvisumplicht voor Jemenieten ingevoerd.**
- *Met gebruik van een Machtiging Voorlopig verblijf (MVV).* **Na de invoering van de transitvisumplicht voor Jemenieten steeg het deel van de Jemenieten dat met een MVV inreisde en vervolgens asiel aanvraag.** Hierbij werd voornamelijk gebruik gemaakt van de MVV voor zoekjaar hoger opgeleiden, gevolgd door een MVV voor studie doeleinden. **Vanaf 1 juli 2021 zijn maatregelen genomen om misbruik van het MVV voor zoekjaar te voorkomen. Hierna daalde het aantal asielaanvragen van Jemenieten die in het bezit waren een MVV.** Bij 3% van de asielaanvragen in 2022 staat een ingewilligde MVV in het dossier, tegenover 10% in 2021.
- *Met misbruik van visa.* **Een andere manier om Nederland binnen te komen is tijdens een transit op basis van visa van andere (lid-) staten.** Uit een *indicatieve* datamining analyse blijkt dat **in 2021 en 2022 in 12% van de dossiers een EU-VIS hit vermeld stond: in die gevallen is de vreemdeling voorafgaand aan de asielaanvraag in het bezit geweest van een visum voor het Schengen-gebied** (niet perse direct voorafgaand aan de asielaanvraag). Uit gegevens van het ministerie van Buitenlandse Zaken blijkt dat slechts een klein deel van de aanvragers een kort verblijf visum (KVV) geregistreerd heeft voorafgaand aan de asielaanvraag; in gevallen waarin een KVV was verleend heeft het grootste deel pas een langere periode na de geldigheid van de KVV een asielaanvraag ingediend. (zie paragraaf 3.5)

Concluderend kan worden gesteld dat het aantal eerste asielaanvragen door Jemenieten vanaf 2018 binnen Nederland veel sterker is gegroeid dan in de EU+. Sinds begin 2022 wordt bijna de helft van de eerste asielaanvragen van Jemenieten binnen de EU+ in Nederland ingediend. Binnen de EU+ groeit het aantal eerste asielaanvragen door Jemenieten vanaf 2018 globaal mee met de totale toename van het aantal eerste asielaanvragen. De achtergrond van de grotere toename in Nederland kon op basis van de gegevens die in deze korte studie werden verzameld niet eenduidig vastgesteld worden.

Factoren die mogelijk een rol spelen zijn:

- Nederland heeft een relatief grote Jemenitische gemeenschap, hetgeen een factor kan zijn bij de keuze van een land om asiel te vragen. Opvallend is daarbij echter wel dat Duitsland een (in absolute aantallen) veel grotere Jemenitische gemeenschap kent, maar dat Duitsland vanaf 2021 significant minder eerste asielaanvragen van Jemenieten krijgt dan Nederland.
- In Nederland zijn veel eerste beslissingen op asielaanvragen van Jemenieten positief. Vanaf 2017 is dit percentage op of boven de 80%. In de EU+ als geheel en met name in Duitsland is het inwilligingspercentage de afgelopen jaren gedaald. Binnen de Jemenitische gemeenschap zou het beeld kunnen bestaan dat de kans op legaal verblijf na een asielprocedure in Nederland groter is dan in andere landen. Dit zou tot een hoger aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten kunnen hebben geleid.
- Er zijn signalen dat Jemenieten onderweg naar Nederland beschikken over opmerkelijke kennis van de Nederlandse wet- en regelgeving, bijvoorbeeld dankzij beschikbare instructievideo's. Dit kan duiden op een bepaalde mate van georganiseerdheid van de reis naar Nederland. Het viel buiten de

mogelijkheden van deze korte studie om hier verder onderzoek naar te doen.

3 Jemenieten in Nederland

3.1 Bevindingen

Voor wat betreft de aanvragen voor verblijf van Jemenieten in Nederland zijn de volgende bevindingen te benoemen uit de data-analyse:

- **Het aantal asielaanvragen van Jemenieten is vanaf 2017 al iets aan het stijgen maar neemt, na een dip in 2020, vanaf augustus 2021 flink toe.** In 2022 ligt vervolgens het gemiddeld aantal aanvragen per maand ongeveer anderhalf keer zo hoog als het jaar ervoor. **In de periode van augustus 2021 tot en met juli 2022 werden gemiddeld 185 aanvragen per maand gedaan.**
- Het inwilligingspercentage ligt vanaf 2017 boven de 80%.⁵
- Gemiddeld zijn de Jemenitische aanvragers van asiel over de gehele periode genomen 27 jaar oud en is 83% man. Het percentage mannen is vanaf 2018 iets toegenomen en ligt vanaf 2021 rond de 90%. De meeste aanvragen in de periode van augustus 2021 tot augustus 2022 zijn gedaan door personen die 20 tot en met 29 jaar zijn, gevolgd door personen van 30 tot 39 jaar. 11% van de aanvragers is onder de 18 jaar.
- Vanuit ketenpartners is aangegeven dat zij vermoeden dat voornamelijk hoger opgeleide Jemenieten, die soms beschikken over veel financiële middelen, naar Nederland reizen. Uit een indicatieve datamining analyse op de dossiers van de asielaanvragers blijkt dat **het aandeel dat aangeeft hoger opgeleid te zijn over de jaren heen is toegenomen. Een iets groter deel van de aanvragers is hoog opgeleid**, in vergelijking met de groep die laag of niet opgeleid is.
- Vanaf 2018 doen Jemenieten die een asielvergunning krijgen relatief vaker een aanvraag voor nareis dan in de jaren ervoor. Desalniettemin heeft **van de personen die in 2021 een asielvergunning kregen 68% géén aanvraag gedaan voor nareis of voor een MVV nareis**. Hieraan kunnen verschillende redenen ten grondslag liggen. Nareisaanvragen werden in 65% van de gevallen voor het kind van de aanvrager gedaan en in 29% van de gevallen voor de partner of echtgenoot; de overige aanvragen waren voor andere familieleden.
- **Ook het aantal reguliere aanvragen van Jemenieten is toegenomen, maar deze toename is lang niet zo sterk als de toename in het aantal asielaanvragen.** Als naar de periode van juli 2021 tot juli 2022 wordt gekeken zijn de meeste reguliere aanvragen gedaan voor gezinshereniging bij ouder (20%), zoekjaar hoger opgeleiden (18%) en gezinsleven op basis van artikel 8 EVRM (16%).
- **In 2021 is het aantal aanvragen voor zoekjaar hoger opgeleiden flink toegenomen. Na het nemen van maatregelen is dit in 2022 weer gedaald.**
- 58 Jemenieten hebben gebruik gemaakt van de tijdelijke beschermingsmaatregel die is ingevoerd voor vluchtelingen vanuit Oekraïne. Mogelijk verblijven er echter in Nederland meer Jemenieten, die eerder in Oekraïne verbleven. Binnen de IND bestond de indruk dat sommige Jemenieten mogelijk in de asielprocedure verhulden dat zij in het bezit waren van een tijdelijke of permanente vergunning uit Oekraïne om te

⁵ De inwilligingspercentages op basis van de databestanden van BIC kunnen afwijken van de inwilligingspercentages in het volgende hoofdstuk op basis van Eurostat-bestanden, doordat de onderliggende definities mogelijk iets verschillen. Het lag buiten de scope van dit onderzoek om deze verschillen precies te analyseren.

voorkomen dat zij onder de tijdelijke beschermingsmaatregel komen te vallen: aan een verblijfsvergunning asiel kunnen meer rechten worden ontleend.

Voor wat betreft de route van Jemenieten naar Nederland zijn de volgende bevindingen te benoemen uit de data-analyse:

- Het beeld vanuit ketenpartners is dat Jemenieten die naar de EU reizen vaak niet rechtstreeks uit Jemen komen. Het is momenteel niet mogelijk om rechtstreeks vanuit Jemen naar de EU te vliegen. Vermoed wordt dat de Jemenieten vaak uit Saoedi Arabië, Turkije, Egypte of Maleisië komen. Meestal waren ze in deze landen woonachtig vanwege studie of werk. Vanwege een strenger vreemdelingenbeleid of anti-vluchtelingen sentiment kiezen Jemenieten nu vaker voor Nederland als bestemmingsland. Een indicatieve datamining analyse op de dossiers van de aanvragers bevestigt dit beeld: **het overgrote deel heeft in een derde land verbleven alvorens zij naar Nederland reisden. De meest voorkomende landen van eerder verblijf zijn Saoedi Arabië, Maleisië en Egypte.** Als gekeken wordt vanuit welke landen MVV's voor nareis worden aangevraagd door de Jemenieten, dan komen dezelfde landen naar voren: in de periode van augustus 2021 tot augustus 2022 zijn de meeste MVV's aangevraagd in Egypte, Saoedi-Arabie en Maleisie.
- Uit een analyse van de Directie Regie Migratieketen (ministerie van Justitie en Veiligheid) in Eurodac blijkt dat het overgrote deel van de aanvragers Nederland als eerste geregistreerde land van bestemming binnen de EU heeft. Uit de Eurodac analyse en uit gegevens van de Koninklijke Marechaussee (KMar) blijkt dat **Jemenieten die wel via andere lidstaten naar Nederland gereisd zijn, vaak via Polen en Duitsland reisden.**
- Vanuit de ketenpartners komen signalen dat Jemenieten vanuit verschillende landen ter wereld naar Nederland proberen te reizen met behulp van een visum of een MVV, om vervolgens in Nederland asiel aan te vragen. Er zijn verschillende manieren waarop zij dit probeerden.
- De KMar meldt dat Jemenieten **voor de invoering van het transitvisum medio 2020 gebruik maakten van de transit in Nederland door na aankomst op Schiphol asiel aan te vragen. Na de invoering van de transitvisumplicht voor Jemenieten viel het op dat steeds meer Jemenieten inreisden met een MVV voor zoekjaar hoger opgeleiden, om vervolgens asiel aan te vragen.** Na het nemen van maatregelen is dit in 2022 weer gedaald
- **Uit de data blijkt dat van de asiel vragende Jemenieten die in 2021 zijn ingereisd 10% een ingewilligde MVV in het dossier had. In 2022 is het aandeel gedaald naar 3%.** Over de gehele periode genomen zijn de meeste MVV's verleend voor zoekjaar hoger opgeleiden, gevolgd door MVV's voor studie doeleinden. In 2022 is daarnaast bijna een kwart van de MVV's verleend voor reguliere gezinshereniging op basis van artikel 8 EVRM. **Een andere manier om Nederland binnen te komen is tijdens een transit op basis van visa van andere lidstaten.** Een indicatieve datamining analyse leerde dat vanaf 2012 in 20% van de dossiers een EU-VIS hit vermeld stond. Het aantal hits is in de jaren wel afgenomen; **in 2021 en 2022 stond in 10% van de dossiers een EU-VIS hit vermeld.** Uit gegevens van het ministerie van Buitenlandse zaken blijkt dat slechts een klein deel van de aanvragers een kort verblijf visum (KVV) geregistreerd heeft voorafgaand aan de asielaanvraag; in gevallen waarin een KVV was verleend heeft het grootste deel pas een langere periode na de geldigheid van de KVV een asielaanvraag ingediend.

- Bij het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel is een **beperkt aantal signalen van smokkel** van Jemenieten bekend. **Jemenieten lijken goed geïnformeerd over manieren waarop zij naar Nederland kunnen reizen.**

3.2 Eerste asielaanvragen van Jemenieten in Nederland

3.2.1 Aantal aanvragen en afdoeningen

In totaal zijn sinds 2012 4.407 eerste asielaanvragen door Jemenieten ingediend. In tabel 2 is zichtbaar dat het aantal aanvragen van Jemenieten in Nederland vanaf 2018 fors is toegenomen. In 2020 is een dip in het aantal aanvragen zichtbaar: in dit jaar is de asielinstroom beïnvloed door de Covid-pandemie en de daaraan gerelateerde reisrestricties. Vanaf 2021 neemt het aantal aanvragen weer verder toe, naar een hoger aantal dan voor 2020. In 2022 ligt het gemiddeld aantal aanvragen per maand ruim anderhalf keer zo hoog als het jaar ervoor.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (t/m juli)
Aantal per jaar	28	38	34	56	45	173	528	648	411	1.193	1.253
Gemiddeld per maand	2	3	3	5	4	14	44	54	34	99	179

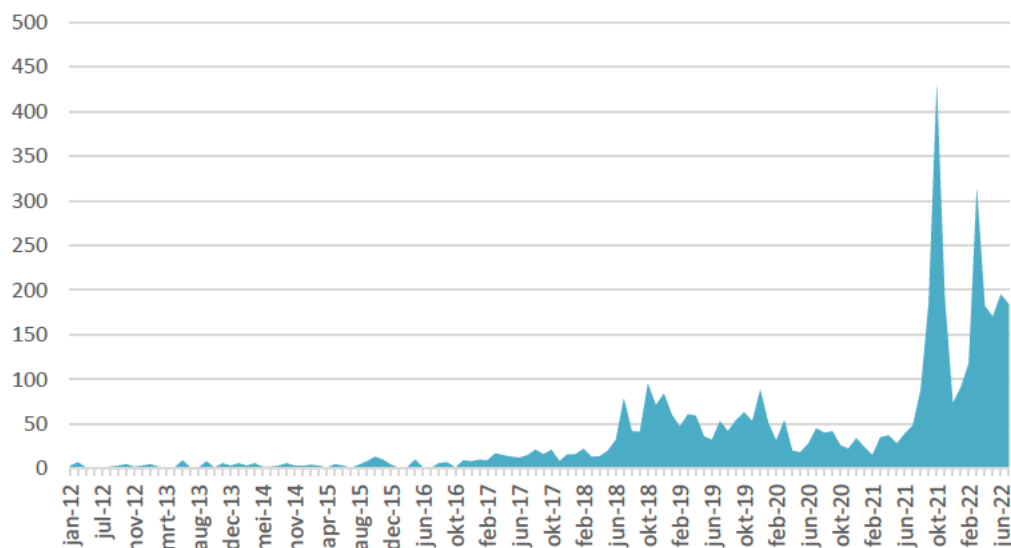
Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 2: aantal aanvragen van Jemenieten per jaar, en gemiddeld aantal aanvragen per maand voor het desbetreffend jaar

In figuur 2 is zichtbaar dat het aantal aanvragen vanaf augustus 2021 flink is toegenomen. Als enkel wordt gekeken naar het *laatste half jaar van 2021*, dan ligt het gemiddeld aantal aanvragen per maand voor dat half jaar op 169, terwijl voor het *eerste half jaar van 2021* geldt dat het gemiddeld aantal aanvragen per maand 30 is.

In oktober 2021 is het hoogste aantal aanvragen gedaan, namelijk 429, maar ook in maart 2022 ligt het aantal aanvragen (313) een stuk hoger dan gemiddeld. De piek in oktober 2021 is waarschijnlijk veroorzaakt door de toename van het aantal irreguliere migranten toentertijd op de route vanuit Belarus, waarvandaan een enorme stroom migranten de EU inreisde. Algemeen wordt aangenomen dat de Belarussische president Loekasjenko, als vergelding voor EU-sancties, met opzet duizenden migranten richting de EU loodste, om daarmee in de EU een crisis te veroorzaken. Inmiddels zijn maatregelen getroffen waardoor deze route veel minder gebruikt wordt.⁶

⁶ Zie ook de Migratieradar 2021 T3.

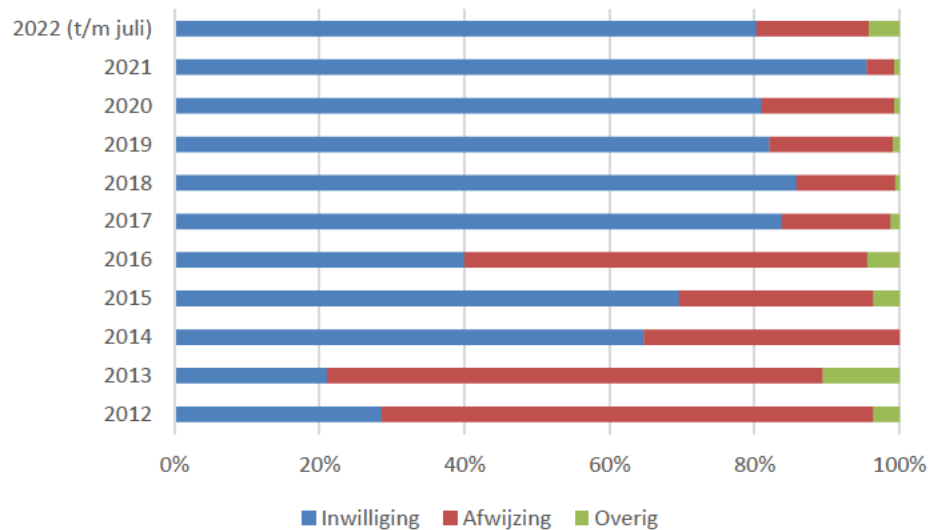

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 2: aantal eerste asielaanvragen Jemenieten per maand

Afdoening

In onderstaande figuur is zichtbaar dat het inwilligingspercentage vanaf 2017 boven de 80% ligt.⁷

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

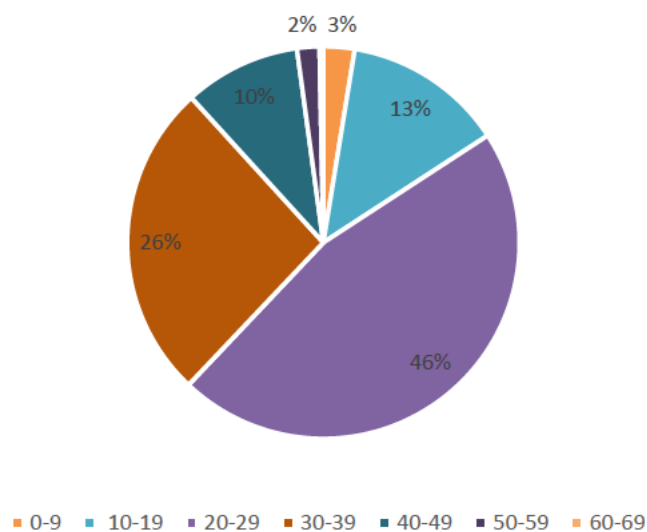
Figuur 3: afdoeningspercentages naar jaar van uitstroom

⁷ Voor het inwilligingspercentage is gekeken naar het jaar van afdoening. De zaak kan in een eerder jaar zijn ingestroomd dan waarin deze is afgedaan.

3.2.2 De aanvrager

Geslacht en leeftijd

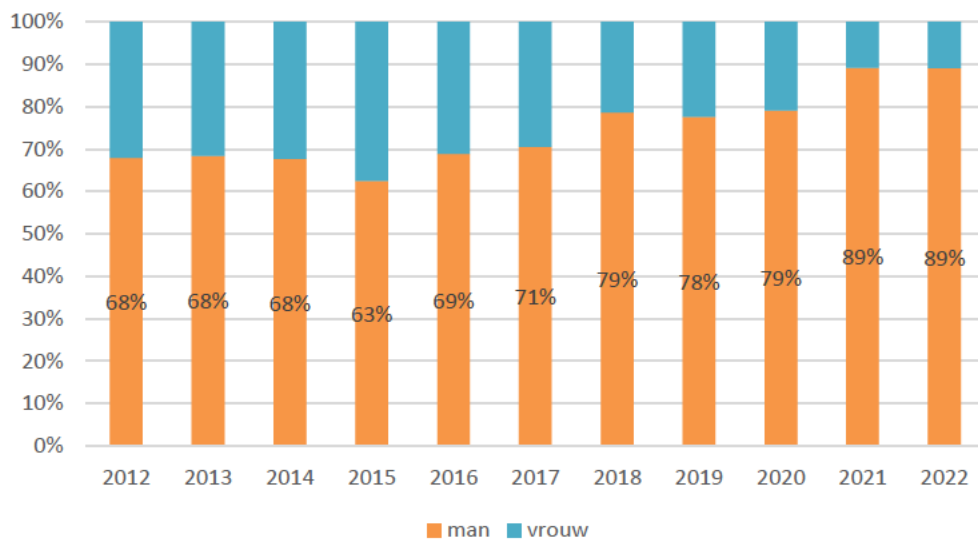
Gemiddeld zijn de Jemenitische aanvragers over de gehele periode genomen 27 jaar oud. Er zijn geen noemenswaardige verschillen per jaar. Hieronder (figuur 4) is de verdeling van leeftijd weergegeven voor de periode van augustus 2021 tot augustus 2022. Te zien is dat de meeste aanvragen gedaan worden door personen die 20 tot en met 29 jaar zijn, gevolgd door personen van 30 tot en met 39 jaar. 254 personen (11%) zijn onder de 18 jaar, waarvan 151 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) zijn.

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 4: verdeling leeftijd periode augustus 2021 tot augustus 2022 (n=2.220)

Gemiddeld is 83% van de aanvragers man. In figuur 5 is te zien dat het aantal aanvragen van mannen vanaf 2018 iets is toegenomen naar rond de 80%, en vanaf 2021 rond de 90% ligt.

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 5: verdeling geslacht per jaar

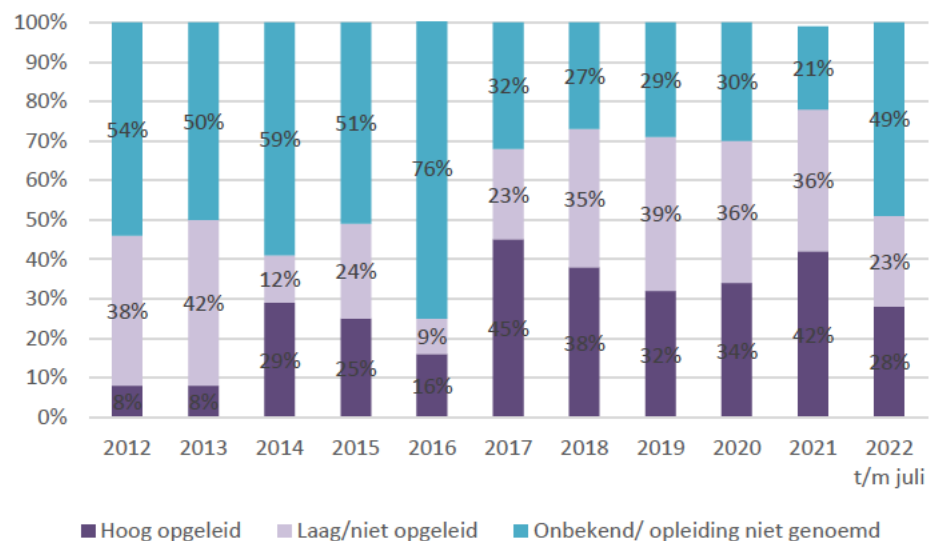
Opleidingsniveau

Ketenpartners hebben het beeld dat voornamelijk hoger opgeleide Jemenieten met (financiële) middelen vanuit landen buiten Jemen naar Nederland reizen. De ILO's⁸ merken bijvoorbeeld op dat in China met name Jemenieten aan het eind van hun studie en het eind van de geldigheidsduur van hun visa voor China uitreizen naar Europa.

Om te zien of inderdaad vooral hoger opgeleide Jemenieten asielaanvragen indienen is bekeken welk opleidingsniveau de Jemenieten die asiel aanvragen hebben opgegeven. Hiervoor heeft DEC een datamining analyse gedaan in de dossiers van alle Jemenieten die van januari 2012 tot en met juli 2022 een asielaanvraag hebben ingediend. Percentages zijn berekend over het totaal aantal geanalyseerde dossiers (4.382). Opgemerkt moet worden dat het voorkomen van een trefwoord in het dossier *niet* hoeft te betekenen dat de vreemdeling ook daadwerkelijk deze opleiding volgde. De titel kan ook in een andere context genoemd worden. **De resultaten van deze analyse zijn dan ook enkel indicatief.**

In onderstaande tabel is het opleidingsniveau van de Jemenitische asielaanvragers per instroomjaar zichtbaar. Over alle jaren heen genomen is 35% van de aanvragers hoger opgeleid, 32% laag of niet opgeleid en van 34% is het opleidingsniveau onbekend dan wel niet genoemd. Te zien is dat het aandeel hoger opgeleiden over de jaren heen is toegenomen. Echter blijkt wel dat in het eerste deel van 2022 dit aandeel weer wat afneemt. Dit lijkt er vooral mee te maken te hebben dat van een groter deel van de aanvragers de opleiding onbekend dan wel niet genoemd is. Wordt deze groep buiten beschouwing gelaten dan blijft het aandeel hoger opgeleiden even hoog als het jaar ervoor.

⁸ Immigration Liaison Officers: Sinds het jaar 2000 heeft de IND Immigration Liaison Officers (ILO's) geplaatst op Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland. Op dit moment zijn er elf ILO-locaties operationeel. Op deze locaties en in de bijbehorende regio's zijn de ILO's actief ten aanzien van het voorkomen van irreguliere migratie naar Nederland en Europa.

Bron: IND/DEC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 6: opleidingsniveau op basis van indicatieve datamining analyse

In de analyse in de volgende paragraaf is enkel gekeken naar het aantal verblijfsaanvragen op grond van het nareisbeleid (kwalificatiecode 647). In deze gevallen gaat het om een nareisaanvraag voor ouders, partner/echtgeno(o)t(e) of kinderen. Voor asiel nareis geldt dat de aanvraag binnen 3 maanden na verlenen van de asielvergunning moet worden ingediend.

Naast een nareisaanvraag voor biologische ouders kunnen Jemenieten ook gebruik maken van reguliere aanvragen om gezinshereniging op grond van artikel 8 EVRM, die samenhangen met het nareisbeleid (kwalificatiecode 517). Deze aanvraag is van toepassing voor broers en zussen van (ex-) amv's die na willen reizen, terwijl ook voor de ouders een aanvraag voor een nareisvergunning is ingediend. Verder is het mogelijk om gebruik te maken van reguliere aanvragen voor gezinshereniging op grond van artikel 8 EVRM met een referent die Nederlander is of beschikt over een reguliere verblijfsvergunning (kwalificatiecode 334): deze zaken zijn niet meegenomen in deze paragraaf.

In deze paragraaf is naast het aantal aanvragen voor een asielvergunning ook gekeken naar het aantal aanvragen voor een MVV nareis. Als personen met een nationaliteit waarvoor een visumplicht geldt zich willen herenigen met een gezinslid dat in Nederland een asielvergunning heeft gekregen dan kan de nareiziger een MVV (machtiging voorlopig verblijf) voor nareis aanvragen. Met de MVV kan de nareiziger het land inreizen, om vervolgens een aanvraag voor een verblijfsvergunning op basis van nareis in te dienen. Niet alle MVV-aanvragen hebben geleid tot afgifte van een verblijfsvergunning: in de meeste van die gevallen is de MVV aanvraag afgewezen of is er nog geen beslissing genomen op de MVV aanvraag.

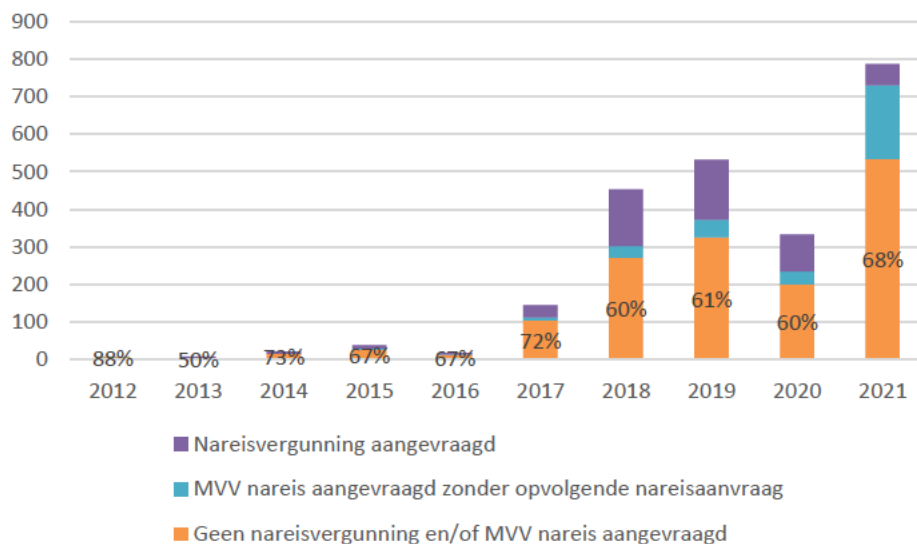
3.3

Aanvraag asiel nareis Jemenieten

In figuur 7 is zichtbaar in hoeveel procent van de in dat jaar ingestroomde en verleende eerste asielvergunningen van Jemenieten een nareisaanvraag is ingediend, of een aanvraag is gedaan voor een MVV nareis. Hierbij is gekeken naar het unieke aantal vergunninghouders. Vergunninghouders kunnen voor meerdere personen een nareisaanvraag hebben gedaan. In totaal zijn 2.606 aanvragen voor

een nareisvergunning of een MVV nareis gedaan, door 851 unieke personen. Te zien is dat het aantal aanvragen vanaf 2017 is toegenomen.

Het blijkt dat een groot deel (68% in 2021) van de Jemenitische statushouders geen aanvraag voor (MVV) nareis indient.

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 7: aantal MVV nareis en nareis aanvragen naar het jaar waarin hoofdaanvrager is ingestroomd⁹

Aanvragen voor (MVV) nareis zijn in 65% van de gevallen voor het kind van de aanvrager gedaan en in 29% van de gevallen voor de partner of echtgenoot; de overige aanvragen waren voor andere familieleden.

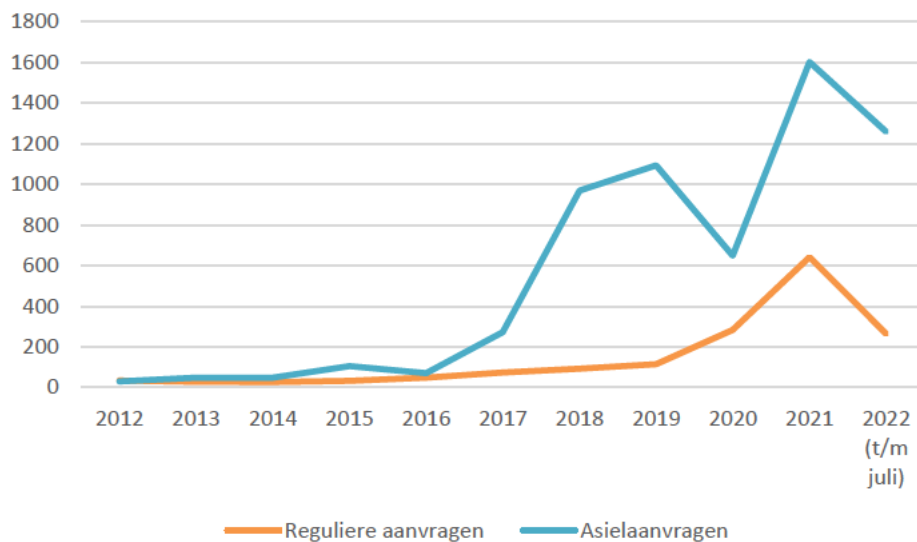
3.4 Reguliere aanvragen

Voor een compleet beeld van Jemenieten in Nederland is ook gekeken naar de ontwikkeling van de reguliere migratie naar Nederland van deze nationaliteit. In figuur 8 zijn de asielaanvragen afgezet tegen het aantal aanvragen voor een reguliere verblijfsvergunning. Te zien is dat in de afgelopen jaren ook het aantal reguliere aanvragen van Jemenieten is toegenomen, maar dat deze toename lang niet zo sterk is als de toename in het aantal asielaanvragen. In totaal zijn er 1.627 reguliere aanvragen gedaan door 1.530 unieke personen. De meeste van deze aanvragen waren voor gezinsleven op basis van artikel 8 EVRM (304, 19%), gevolgd door zoekjaar hoger opgeleiden (241, 15%), gezinshereniging bij ouder (220, 14%) en nareiziger op basis van artikel 8 EVRM (155, 10%).¹⁰ Als naar de periode van juli 2021 tot juli 2022 wordt gekeken zijn de meeste reguliere aanvragen gedaan voor gezinshereniging bij een ouder (112, 20%), zoekjaar hoger opgeleiden (104, 18%) en gezinsleven op basis van artikel 8 EVRM (92, 16%).

⁹ Een aanvraag voor asiel nareis kan worden ingediend tot 3 maanden na het verlenen van de asielvergunning. Voor de zaken waarop nog geen beslissing is kan geen nareis vergunning worden aangevraagd. 369 zaken die zijn ingestroomd in 2021 zijn op het moment van de analyse nog niet afgedaan.

¹⁰ Naast een nareisaanvraag kan gebruik gemaakt worden van reguliere aanvragen om gezinshereniging op grond van artikel 8 EVRM, die samenhangen met het nareisbeleid (kwalificatiecode 517). Deze aanvraag is van toepassing voor broers en zussen van (ex-)amv's die na willen reizen terwijl ook voor de ouders een aanvraag voor een nareisvergunning is ingediend. Verder is het mogelijk om gebruik te maken van reguliere aanvragen voor gezinshereniging op grond van artikel 8 EVRM met een referent die Nederlander is of beschikt over een reguliere verblijfsvergunning (kwalificatiecode 334).

Gemiddeld wordt 69% van de reguliere aanvragen ingewilligd. Hierin zijn over de jaren heen geen grote verschillen.

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 8: aantal reguliere en asielaanvragen van aanvragers met een Jemenitische nationaliteit

Zoekjaar hoger opgeleiden

In onderstaande tabel worden de aanvragen van Jemenieten voor zoekjaar hoger opgeleiden weergegeven. Het zoekjaar voor hoogopgeleiden is bedoeld voor mensen die na hun afstuderen, promotie of wetenschappelijk onderzoek, werk willen zoeken in Nederland. Duidelijk zichtbaar is dat in 2021 het aantal aanvragen door Jemenieten voor deze verblijfsgrond flink is toegenomen. Gemiddeld werd 66% van deze aanvragen van Jemenieten ingewilligd. Omdat deze vergunning werd gebruikt om in te reizen in Nederland en daarna asiel aan te vragen, is het beleid in 2021 aangepast¹¹, waarna het aantal aanvragen voor deze vergunning aanzienlijk is afgenomen. Over de gehele periode genomen kwam 1% van alle aanvragen voor zoekjaar hoger opgeleiden van een persoon met de Jemenitische nationaliteit.

¹¹ [Kamerstuk 30573, nr. 183 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Instroomjaar	Aantal aanvragen	Inwilligingspercentage
2013	1	
2015	1	
2016	3	
2017	3	
2018	3	
2019	4	
2020	31	74%
2021	168	64%
2022 (t/m juli)	27	67%

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 3: aantal aanvragen voor zoekjaar hoger opgeleiden van een aanvrager met de Jemenitische nationaliteit

Tijdelijke beschermingsstatus

Naast een reguliere vergunning konden Jemenieten tot juli 2022 eventueel ook gebruik maken van de tijdelijke beschermingsmaatregel. Sinds eind februari kunnen personen die uit Oekraïne gevlucht zijn vanwege de oorlog tussen Rusland en Oekraïne in de EU+ aanspraak maken op een tijdelijke beschermingsstatus. Deze mogelijkheid bestond in Nederland voor derdelanders met een tijdelijke verblijfstatus in Oekraïne tot half juli 2022. Opgemerkt werd dat, als gevolg van de oorlog in Oekraïne, diverse Jemenieten met een studentervisum in Oekraïne een asielaanvraag of een aanvraag voor tijdelijke bescherming hebben ingediend in Nederland.

Uit de analyse komt naar voren dat 58 Jemenieten gebruik hebben gemaakt van de tijdelijke beschermingsstatus die is ingevoerd voor vluchtelingen vanuit Oekraïne. Binnen de IND bestond de indruk dat sommige Jemenieten mogelijk in de asielprocedure verhulden dat zij in het bezit waren van een tijdelijke of permanente vergunning uit Oekraïne om te voorkomen dat zij onder de tijdelijke beschermingsmaatregel komen te vallen. Immers door de asielprocedure te volgen krijgt men een asielstatus in plaats van tijdelijke bescherming, waar op langere termijn meer rechten aan ontleend kunnen worden. Overigens kunnen inmiddels derdelanders met een tijdelijke verblijfsstatus in Oekraïne geen beroep meer doen op de tijdelijke beschermingsmaatregel. De tijdelijke beschermingsstatus is vanaf juli 2022 alleen nog beschikbaar voor personen met de Oekraïense nationaliteit en voor derdelanders die een asielstatus, dan wel een permanente verblijfsstatus hadden in Oekraïne.

3.5 Route

3.5.1 Herkomst

Het beeld vanuit ketenpartners is dat Jemenieten die naar de EU reizen vaak niet rechtstreeks uit Jemen komen. Het is momenteel niet mogelijk om rechtstreeks vanuit Jemen naar de EU te vliegen. Vermoed wordt dat de Jemenieten vaak uit Saoedi Arabië, Turkije, Egypte of Maleisië komen. Indien Jemenieten langer dan alleen op doorreis in een derde land hebben verbleven, kan hun vertrek daar te maken hebben met verschillende omstandigheden. Hierbij kan gedacht worden aan het verlopen of intrekken van een verblijfsvergunning, maar ook aan een strenger beleid voor verblijfsvergunningen of een anti-vluchtelingen sentiment in deze landen van eerder verblijf.

De ILO's in Azië (gelokaliseerd in China, Thailand en de Verenigde Arabische Emiraten) bevestigen dat er Jemenieten uit de landen in hun regio naar Nederland (willen) reizen om hier lang verblijf aan te vragen. Meestal waren ze in deze landen woonachtig vanwege studie of werk. Ook de KMar bevestigt dit beeld: voor

Jemenieten die zij via de luchthavens Nederland zien inreizen geldt dat zij meestal geruime tijd buiten Jemen woonachtig waren, bijvoorbeeld in Saoedi-Arabië of de Verenigde Arabische Emiraten. Het ministerie van Buitenlandse Zaken geeft aan dat bijvoorbeeld in Saoedi Arabië het beleid is dat bedrijven en organisaties hun buitenlandse werknemers dienen te vervangen door Saoedi's. Dit heeft als gevolg dat een verblijfsvergunning voor dit land niet meer als onderbouwing van terugkeer kan worden gebruikt: geldige verblijfsvergunningen kunnen op ieder moment ad hoc worden ingetrokken.

Door middel van een indicatieve datamining analyse is bekeken of in de dossiers vermeld staat of iemand in een derde land verbleven heeft. Hiervoor heeft het Data Expertise Centrum (DEC) van de IND een datamining analyse gedaan in de gehoorverslagen en minuten van alle Jemenieten die van januari 2012 tot 1 augustus 2022 een asielaanvraag hebben ingediend. Percentages zijn berekend over het totaal aantal geanalyseerde dossiers (4.377). **De resultaten van deze analyse zijn enkel indicatief.**

In tabel 4 zijn de resultaten van de analyse zichtbaar. De categorie 'onbekend' houdt in dat er of geen definitieve documenten in het dossier zaten (geldt voor zaken in 2022) of dat er niks vermeld stond over verblijf in een derde land. Te zien is dat in de meeste gevallen verbleven is in een derde land. Als we de categorie onbekend (47%) buiten beschouwing laten, verbleef 87% in een derde land.¹² De resultaten van deze zoekslag geven geen inzicht in de aard en duur van eventueel eerder verblijf in een derde land.

	Verblijf derde land	Onbekend	Geen verblijf derde land
2012	0%	100%	0%
2013	11%	89%	0%
2014	24%	62%	15%
2015	36%	42%	22%
2016	24%	67%	9%
2017	61%	25%	14%
2018	67%	21%	13%
2019	64%	25%	11%
2020	68%	25%	7%
2021	59%	34%	7%
2022	8%	91%	0%

Bron: IND/DEC, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 4: resultaat datamining verblijf in derde land

In 1.802 dossiers stonden landennamen vermeld voor eerder verblijf. Het kan voorkomen dat in één dossier meerdere landen vermeld stonden. In onderstaande tabel staat de top-5 vermelde landen. In 39% van de dossiers werd Saoedi Arabië vermeld als derde land van verblijf, in 17% van de dossiers Maleisië en in 13% van de dossiers Egypte.

¹² De stijging van verblijf in een derde land is zichtbaar vanaf 2015, het jaar dat de burgeroorlog in Jemen begon. Aangezien al geruime tijd een directe vliegverbinding tussen Jemen en Nederland ontbreekt, kan het niet anders dan dat Jemenieten door andere landen hebben gereisd. Het is lastig te bepalen wanneer er sprake is van doorreis en wanneer van verblijf.

Top 5 genoemde landen van eerder verblijf
1. Saoedi Arabië
2. Maleisië
3. Egypte
4. Turkije
5. Jordanië

Bron: IND/DEC, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 5: genoemde landen van eerder verblijf

Aanvullend op de analyse van DEC is voor de zaken waarin een nareisaanvraag is ingediend bekeken op welke locatie deze aanvraag gedaan is. In onderstaande tabel is zichtbaar op welke locatie de aanvraag voor de MVV is gedaan. Te zien is dat een groot deel van de nareisaanvragen in Egypte is ingediend. Nu de Nederlandse ambassade in Sana'a is gesloten, worden klanten voor MVV verwezen naar de Nederlandse ambassades in Egypte, Jordanië en Oman. Ook een keuze voor de ambassades in Saoedi-Arabië of de Verenigde Arabische Emiraten is vanuit dit perspectief verklaarbaar.

	2012-juli 2022	augustus 2021-juli 2022
1.	Egypte (38%)	Egypte (59%)
2.	Saoedi-Arabië (18%)	Saoedi-Arabië (14%)
3.	Soedan (13%)	Maleisië (8%)
4.	Oman (13%)	Verenigde Arabische Emiraten (7%)
5.	Maleisië en Turkije (beiden 4%)	Jordanië en Oman (beiden 3%)
Totaal aantal zaken waarin locatie geregistreerd is	2.196	495
Totaal aantal landen	36	17

Bron: IND/DEC, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 6. Landen waar aanvragen voor een MVV werden gedaan

3.5.2

Reis naar Nederland

De Directie Regie Migratieketen (DRM) van het ministerie van Justitie en Veiligheid maakt op verzoek van het Deelberaad Asiel eens per drie maanden een analyse van de reisbewegingen van vreemdelingen die een eerste asielverzoek indienen, aan de hand van de gegevens in Eurodac¹³. Uit de Eurodac analyse blijkt dat er onder Jemenieten weinig secundaire migratie (migratie binnen de EU) wordt gedetecteerd: in 2022 lijkt in de meeste gevallen Nederland het eerste geregistreerde land van bestemming in de EU voor Jemenieten die hier asiel aanvragen (82%). In 2021 was het aandeel primaire reisbewegingen ook hoog, namelijk 85%. In 2020 was dat met 65% lager.¹⁴

¹³ Eurodac is een databank met vingerafdrukken van asielzoekers die wordt gebruikt ter ondersteuning van het gemeenschappelijk asielbeleid van de Europese Unie. De Eurodac-database is opgericht in 2003. Wanneer een persoon van 14 jaar of ouder asiel aanvraagt in een lidstaat van de EU of een van de vier geassocieerde landen (IJsland, Noorwegen, Zwitserland en Liechtenstein) of op een niet-regulier wijze vanuit een niet-EU land de grens van de Europese Unie passeert, worden de vingerafdrukken afgenomen en opgeslagen in Eurodac.

¹⁴ Enkel de eerste treffer in Eurodac is meegenomen in de analyse. Eventueel opvolgende treffers zijn buiten beschouwing gelaten. De eerste treffers geven evenwel een indicatie van de reisbewegingen die door vreemdelingen worden afgelegd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de treffers in Eurodac worden beïnvloed

3.5.2.1 Inreizen over land

De afdeling Analyse en Onderzoek (A&O) van de Koninklijke Marechaussee (KMar) heeft een analyse uitgevoerd op de gegevens betreffende de Jemenieten die de KMar tijdens haar werkzaamheden aantrof. De KMar geeft aan eind 2021 een piek te hebben waargenomen in het aantal Jemenieten dat zij aantrof bij de binnenkomst van Nederland over land. De oorzaak van deze piek was waarschijnlijk de omstandigheid dat Belarus medio september 2021 actief buitenlanders, waaronder Jemenieten, doorliet richting Europa. Ook in het aantal asielaanvragen van Jemenieten was er in oktober een piek.

In de eerste helft van 2022 werden Jemenieten voornamelijk onderkend in de internationale treinen afkomstig uit Duitsland. In juni 2022 werd hierbij een opvallende toename gesignaleerd. De vreemdelingen verklaarden via Rusland, Belarus, Polen en vervolgens via Duitsland naar Nederland te zijn gereisd. Ook uit de Eurodac analyse komt naar voren dat in 2022 in het geval van secundaire migratie binnen de EU is gereisd via Polen of Duitsland. In 2021 waren de meeste hits nog in Griekenland, Italië en Spanje.

3.5.2.2 Inreizen met een visum of MVV

Vanuit de ketenpartners komen signalen dat Jemenieten vanuit verschillende landen ter wereld naar Nederland proberen te reizen met behulp van een visum of een MVV, om vervolgens in Nederland asiel aan te vragen. Er zijn verschillende manieren waarop zij dit probeerden.

- *Transit*. Medio 2020 is de luchthaventransitvisumplicht voor Jemenieten die naar Nederland willen reizen ingevoerd, omdat veel Jemenieten misbruik maakten van de transit in Nederland: na aankomst met een tussenlanding of overstap op Schiphol vroegen zij hier asiel aan. Zij hadden veelal tickets vanuit Zuid-Korea, Taiwan, Maleisië en China naar Turkije, Rwanda, Oeganda, Jordanië, Egypte of Ecuador. Sinds de invoering van de transitvisumplicht zijn er toch nog Jemenieten die pogen om zonder het vereiste transitvisum naar Nederland af te reizen; zij worden echter door de luchtvaartmaatschappijen geweigerd op de luchthaven van vertrek, tenzij er sprake is van een exemption document (zie hieronder bij *Visum andere landen*).
- *MVV*. Een bekende werkwijze die Jemenieten in Maleisië gebruikten was het verkrijgen van een MVV 'zoekjaar hoogopgeleiden'. Direct bij aankomst in Nederland vroegen de houders van zo'n MVV asiel aan, hetgeen het daadwerkelijke doel was. Per 1 juli 2021 is het beleid aangepast, waarna het aantal aanvragen aanzienlijk is afgenomen. Er zijn ook zaken bekend waarbij de houders van een MVV naar het Verenigd Koninkrijk zijn doorgereisd om daar lang verblijf aan te vragen.
- *Visum andere landen*. Een andere manier om Nederland binnen te komen is tijdens een transit op basis van visa van derde landen. Dit geldt niet alleen voor Schengenvisa (visum kort verblijf of MVV) van bijvoorbeeld Bulgarije en Hongarije, maar ook wordt gemeld dat Jemenieten gebruik maken van 'exemption' documenten, dit zijn bijvoorbeeld visa voor Ierland, de Verenigde Staten en Canada om Nederland in te reizen.¹⁵
- *Nederlands visum kort verblijf (KVV)*. Vanuit het Ministerie van Buitenlandse Zaken is aangegeven dat zij merken dat Jemenieten die eerder een Schengenvisum voor een ander Schengenland goed hebben gebruikt, nu soms een Nederlands Schengenvisum aanvragen waarop asiel wordt

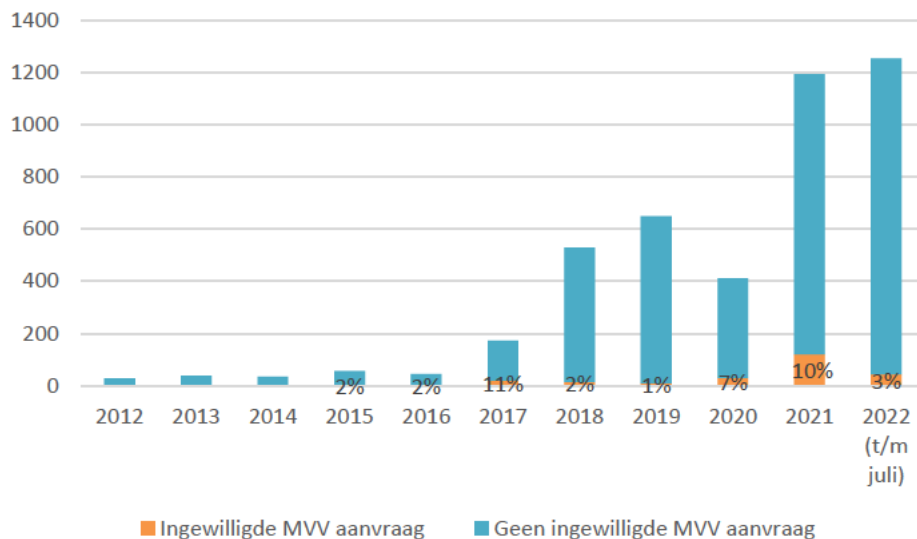
door de mate waarin de vreemdelingen de autoriteiten van lidstaten weten te ontwijken en door de manier waarop andere lidstaten in Eurodac registreren.

¹⁵ Er gelden uitzonderingen voor landen waarvan de visumafgifte door Nederland als betrouwbaar wordt gezien.

aangevraagd. Uit de aantallen hieronder blijkt echter dat slechts een klein deel van de aanvragers een KVV heeft.

MVV aanvraag

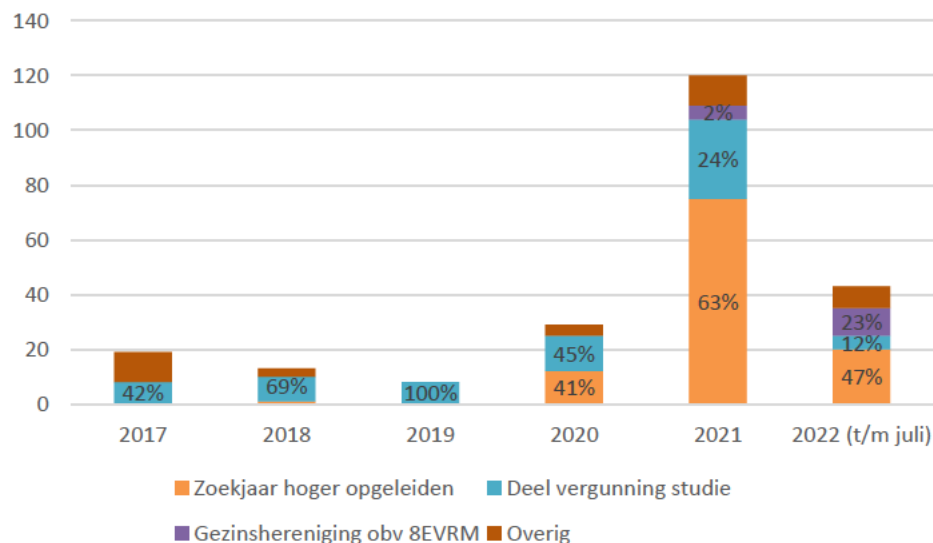
Als personen met een nationaliteit waarvoor een visumplicht geldt een regulier verblijfsdoel aanvragen dan kan de aanvrager een MVV (machtiging voorlopig verblijf) aanvragen, zodat hij/zij ons land in kan reizen om de verblijfsaanvraag in te dienen. In onderstaande figuur is per jaar zichtbaar welk deel van de Jemenitische aanvragers voor een asielvergunning een ingewilligde MVV geregistreerd heeft staan. Te zien is dat in 2017, 2020 en 2021 het percentage van de aanvragers dat een ingewilligde MVV had groter is dan in de andere jaren. In 2022 is het aandeel weer gedaald naar 3%.

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 9: asielaanvragen Jemenieten na een (ingewilligde) MVV-aanvraag

In figuur 10 is van de asielaanvragen van de afgelopen vijf jaar zichtbaar voor welk doel de MVV is verleend aan personen die later asiel aanvroegen. Te zien is dat voor de asielvergunningen die in de afgelopen tweeëneenhalf jaar zijn verleend de meeste MVV's zijn verleend voor zoekjaar hoger opgeleiden, gevolgd door MVV's voor studiedoeleinden. In 2022 is daarnaast bijna een kwart van de MVV's verleend voor reguliere gezinshereniging op basis van artikel 8 EVRM.

Bron: IND/BIC, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 10: ingewilligde MVV's voorafgaand aan de asielaanvraag per instroomjaar asielvergunning

EU-VIS

Door middel van een indicatieve datamining analyse is onderzocht of in de dossiers van Jemenieten een EU-VIS hit te vinden is. Als er een EU-VIS hit in het dossier te vinden is dan betekent dit dat de persoon een visum van een andere lidstaat heeft, of in het verleden heeft gehad. Hiervoor heeft DEC een datamining analyse gedaan in de gehoorverslagen en minuten van alle Jemenieten die tussen 1 januari 2012 en 1 augustus 2022 een asielaanvraag hebben ingediend. Percentages zijn berekend over het totaal aantal geanalyseerde dossiers (4.377). Het hoeft niet te betekenen dat de persoon ingereisd is met het visum: het visum kan ook van langer geleden zijn. **De resultaten van deze analyse zijn enkel indicatief.**

In tabel 7 zijn de resultaten van de analyse zichtbaar. De categorie 'onbekend' houdt in dat er of geen definitieve documenten in het dossier zaten (geldt voor zaken in 2022) of dat EU-VIS niet in het dossier vermeld stond. Niet analyseerbaar houdt in dat wel een tekst is gevonden, maar dat het algoritme er niet in slaagde om de gevonden tekst in te delen naar hit of no-hit. Zichtbaar is dat over de jaren heen er meer personen zonder Europees visum een asielaanvraag hebben gedaan, dan met een Europees visum.

	EU-VIS hit	Onbekend	EU-VIS no hit	Niet analyseerbaar
2012	0%	100%	0%	0%
2013	5%	87%	5%	3%
2014	18%	53%	9%	21%
2015	44%	11%	36%	9%
2016	47%	7%	44%	2%
2017	41%	12%	47%	0%
2018	32%	14%	53%	1%
2019	30%	14%	56%	0%
2020	35%	9%	55%	1%
2021	10%	3%	86%	1%
2022 (t/m juli)	11%	16%	73%	0%

Bron: IND/DEC, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 7: EU-VIS treffers in dossiers van Jemenitische asielaanvragers*Visum kort verblijf*

Als iemand voor maximaal negentig dagen naar Nederland wil komen dan kan deze persoon een visum kort verblijf (KVV) aanvragen. Van de Jemenieten die een asielaanvraag hebben ingediend in de onderzoeksperiode is aan 2% (106) een KVV verleend voorafgaand aan de asielaanvraag; vier personen hebben de asielaanvraag binnen een jaar na het aflopen van hun visum ingediend. In enkele gevallen verklaarden Jemenieten in AC Ter Apel dat ze in Nederland aankwamen met een nog geldig visum, maar gewacht hebben met hun asielaanvraag tot het visum was verlopen.

Fraude met visa en paspoorten

De ILO's geven aan dat Jemenieten ook worden aangetroffen in het bezit van valse of vervalste visa, verblijfsvergunningen en paspoorten¹⁶. Recentelijk zijn Jemenieten geweigerd op vluchten vanuit Qatar, de Verenigde Arabische Emiraten en Saudi-Arabië omdat ze in het bezit waren van valse Britse, Canadese en Nederlandse visa kort verblijf. Het betrof vooral gezinnen. Als gewenste eindbestemming hadden zij Nederland of het Verenigd Koninkrijk. In Nederland zijn ook Jemenieten aangekomen met Jemenitische service paspoorten of zogenaamde *gouden* paspoorten van bijvoorbeeld Saint Christopher (Kitts) & Nevis of Dominica, verkregen vanwege investeringen. De bezitters van deze paspoorten zijn nooit in deze landen geweest.¹⁷ Ook valt op dat Jemenitische studenten in Kuala Lumpur ondanks de gestelde universitaire studie in het Engels, in gesprekken met de ILO's slecht Engels spraken.

¹⁶ Passagiers met valse of vervalste documenten die die op buitenlandse luchthavens worden onderkend, worden in de regel door de luchtvaartmaatschappijen geweigerd voor de vlucht.

¹⁷ Het document wordt via een agent verkregen nadat een bedrag in USD is betaald. Het eiland heeft een zogenaamd Citizenship by Investment Program. Ketenpartners geven aan dat dit nog steeds (incidenteel) voorkomt. [St Kitts and Nevis Citizenship I Citizenshipinvest](#)

3.5.3

Georganiseerdheid

Bij het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel is een beperkt aantal signalen van smokkel van Jemenieten bekend.¹⁸ De KMar meldt dat bij een incident opviel dat bij een aantal Jemenieten in de internationale trein (Berlijn – Amsterdam) één andere Jemeniet meereisde die wel in het bezit was van een verblijfsdocument en mogelijk de andere Jemenieten begeleidde bij hun reis naar Nederland.

De ILO's merken op dat het in China opvallend was dat Jemenieten voordat de transitvisumplicht werd ingesteld, de luchtvaartmaatschappijen wilden overtuigen dat zij geen transitvisum nodig hadden door een uitdraai van Annex 7a en 7b van het Praktisch Handboek Visumcode¹⁹ te tonen. Ook beweerden meerdere Jemenieten contact te hebben opgenomen met de Nederlandse ambassade waar hen verteld zou zijn dat zij gewoon konden reizen. Opvallend was daarnaast de modus operandi van het MVV 'zoekjaar hoogopgeleiden', dat na de invoering van de transitvisumplicht zijn intrede deed.

Vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken komt het signaal dat informatie over het reizen naar Nederland wordt verkregen uit video's die te vinden zijn op het internet en social media; hierin wordt uitgelegd op welke wijze naar Nederland gereisd kan worden. In deze video's werd bijvoorbeeld toegelicht hoe men met behulp van een MVV zoekjaar hoger opgeleiden kon reizen.

¹⁸ Verhoogde asielinstroom van Jemenieten gaat gepaard met signalen van mensensmokkel | Nieuwsbericht | Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (emm-online.nl)

¹⁹ Annex 7a is een lijst van derde landen waarvan de onderdanen in het bezit moeten zijn van een luchthaventransitvisum bij het passeren van de internationale transitzone van luchthavens gelegen op het grondgebied van alle lidstaten. Annex 7b is een lijst van derde landen waarvan de onderdanen in het bezit moeten zijn van een luchthaventransitvisum bij het passeren van de internationale transitzone van luchthavens gelegen op het grondgebied van een/sommige lidstaten.

4 Aanvragen van Jemenieten in Europa

De aantallen en percentages in dit hoofdstuk zijn ontleend aan Eurostat. De cijfers in Eurostat komen (om verschillende redenen, zoals verschillende definitie of afrondingen) niet altijd exact overeen met de cijfers van BIC, waarvan in hoofdstuk 3 gebruik werd gemaakt. **De cijfers in dit hoofdstuk kunnen daardoor afwijken van de cijfers genoemd in het voorgaande hoofdstuk.** Het beeld dat uit de cijfers naar voren komt is echter vergelijkbaar.

Als we naar de ontwikkeling van de migratie van Jemenieten kijken vanuit een Europees perspectief, kunnen we gebruik maken van diverse overzichten in Eurostat. Alhoewel de overzichten in Eurostat enige beperkingen kennen/toelichting vergen, geven ze toch een nuttig inzicht in de trends binnen de EU+. Voor deze studie laten we de cijfers van het Verenigd Koninkrijk buiten beschouwing, omdat dat land vanaf 2020 als gevolg van de Brexit geen cijfers meer aanlevert aan Eurostat. Daarnaast worden de cijfers van Montenegro en Liechtenstein niet meegenomen: Montenegro levert pas vanaf 2021 data over eerste asielaanvragen aan Eurostat, Liechtenstein doet dat vanaf 2016, maar heeft vanaf die datum nog geen aanvragen van Jemenieten gemeld. De EU+ omvat voor deze studie de EU-landen, aangevuld met Noorwegen, IJsland en Zwitserland.

4.1 Bevindingen

Het aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten in de EU+ laat vanaf 2015 een stijgende trend zien, die in 2020 werd onderbroken door de Covid-pandemie. Van 2012 tot en met 2015 registreerde Zweden de grootste aantallen Jemenitische asielzoekers, van 2016 tot en met 2020 was dat Duitsland en vanaf 2021 worden verreweg de meest asielverzoeken van Jemenieten binnen de EU+ in Nederland gedaan. Duitsland kreeg in 2021 wel meer asielaanvragen van Jemenieten dan in 2020, maar de stijging was daar duidelijk minder groot dan in Nederland. In Zweden daalde het aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten in 2021 verder.

Het percentage inwilligingen bij de eerste asielbeslissing is van 2015 tot en met 2021 binnen de EU+ met gemiddeld 84% substantieel te noemen (marge 77% [2015] tot 95% [2017]). Voor de drie landen met de meeste aanvragen van Jemenieten waren de verhoudingen (voor zover vergelijkbaar; zie toelichting pagina 8):

- Duitsland: gemiddeld 86%, laagste 70% (2020), hoogste 100% (2015 en 2016)
- Zweden: gemiddeld 88%, laagste 57% (2015), hoogste 96% (2020)
- Nederland: gemiddeld 93%, laagste 50% (2016), hoogste 95% (2017)

In de loop van de periode 2015-2021 is het aantal statussen verleend op grond van het Vluchtelingenverdrag in de EU+ teruggelopen van 51% (2015) tot 23% (2021). Het laagste percentage was zichtbaar in 2019: 17%. Tijdelijke bescherming werd in deze periode niet verleend aan Jemenieten, een humanitaire status slechts in beperkte mate (3% over de hele periode in de EU+). 72% van de verleende vergunningen waren op grond van subsidiaire bescherming. In Nederland was het percentage subsidiaire vergunningen met gemiddeld 92% hoger dan in Duitsland (80%) en Zweden (68%). Ondanks de omstandigheid dat in Duitsland en Zweden meer vergunningen op grond van het vluchtelingenverdrag werden verleend, groeide het aantal aanvragen in Nederland sneller dan in die landen. Een bekende pull-factor voor migratie is de aanwezigheid van een (substantiële) gemeenschap van een bepaalde nationaliteit. Duitsland, Zweden en Zwitserland

hadden al langer grotere groepen Jemenieten in hun bevolking dan Nederland. Vanaf 2018 is in Nederland een duidelijke toename van het aantal Jemenieten in de bevolking zichtbaar en inmiddels telt Nederland meer Jemenieten dan Zweden en Zwitserland. Duitsland blijft echter verreweg de grootste Jemenitische gemeenschap binnen de EU herbergen; desondanks dienen in Nederland opmerkelijk genoeg inmiddels meer Jemenieten een eerste asielaanvraag in.

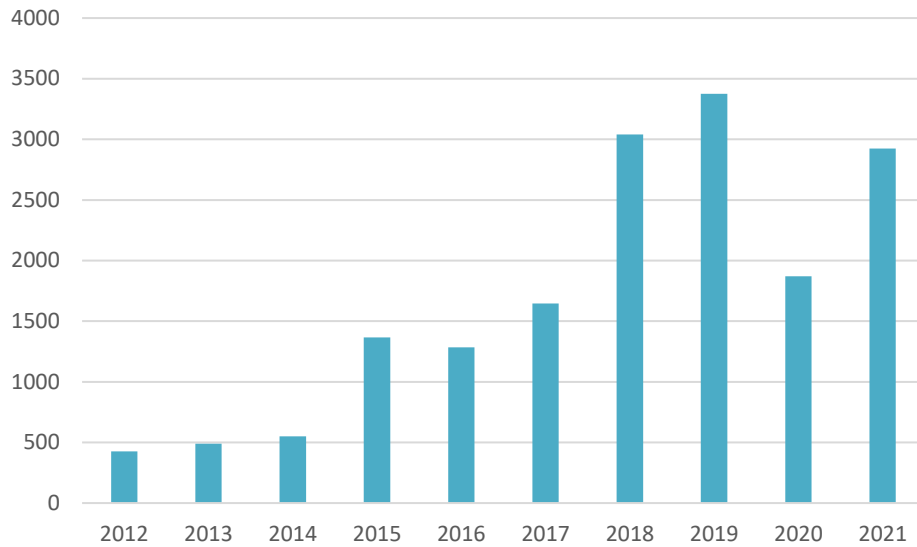
Tenslotte blijkt dat de reguliere migratie van Jemenieten naar Europa vooral bestaat uit gezinsmigratie, met een duidelijk groeiende trend. Migratie naar Europa in het kader van studie is iets volatieler dan de gezinsmigratie: vanaf 2015 was er aanvankelijk sprake van een stijging, die na 2018 (dus pré-Covid) omhoog naar een daling. In 2021 was er weer sprake van een stijging. Vergunningen voor het verrichten van arbeid worden nauwelijks aan Jemenieten verstrekt. Het is opmerkelijk dat het verloop van de reguliere migratie van Jemenieten in Nederland, Duitsland en Zweden totaal verschillende patronen laat zien: in Duitsland is sinds 2018 sprake van een dalende trend, in Zweden was er een dip in 2019, waarna weer een stijging begon en in Nederland is na 2018 sprake van een continue stijging, ondanks Covid.

4.2 Eerste asielaanvragen in de EU

Vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken is aangegeven dat Jemenieten historisch gezien naar Zweden en Duitsland trokken. Het beeld is dat het beleid in Duitsland de afgelopen jaren strenger is geworden, waardoor aanvragen vaker worden afgewezen. Jemenieten lijken daarom uit te wijken naar Nederland. Daarbij wordt opgemerkt dat er voorheen een omvangrijke Jemenitische gemeenschap in Turkije aanwezig was. Vanwege het aanwakkerende anti-vluchtelingen sentiment aldaar lijken deze Jemenieten zich ook naar Nederland te verplaatsen. Om te bezien of Jemenieten in het verleden naar andere lidstaten trokken, is het aantal asielaanvragen in de EU+ onderzocht.

De ILO's merken op dat naast Nederland het Verenigd Koninkrijk een land van bestemming is voor de Jemenieten.

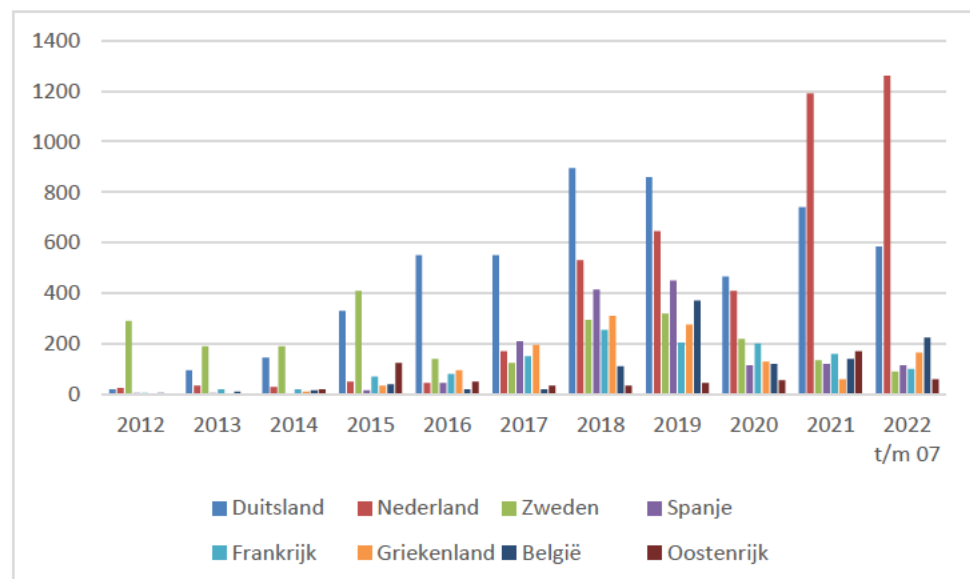
Het aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten in de EU+ steeg van 425 in 2012 tot 2925 in 2021. Het aantal aanvragen zal in 2022 waarschijnlijk weer hoger uitkomen: tot en met juli werden er 2735 eerste asielaanvragen van Jemenieten gemeld aan Eurostat. Het hoogste aantal eerste asielaanvragen werd in 2019 geregistreerd, namelijk 3375. De terugval in 2020 en 2021 is waarschijnlijk toe te schrijven aan de reisbeperkingen in verband met Covid-19.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 11. Eerste asielaanvragen van Jemenieten in de EU+ 2012-2021

De eerste asielaanvragen van Jemenieten waren de afgelopen 10 jaar niet gelijk verdeeld over de diverse lidstaten. Sommige landen registreerden geen of nauwelijks aanvragen van Jemenieten, terwijl andere landen grote aantallen registreerden. Over de gehele periode gezien waren Duitsland, Nederland en Zweden de landen die de meeste aanvragen registreerden. De ontwikkeling van de instroom in deze landen liep echter niet gelijk: vooral de snelle stijging in Nederland in 2021 valt op. Zweden laat in 2020 en 2021 een daling van het aantal asielaanvragen van Jemenieten zien, Duitsland alleen in 2020. Onduidelijk is of dit alleen met de reisbeperkingen van Covid-19 te maken heeft. Het beeld van het ministerie van Buitenlandse Zaken dat Jemenieten voorheen vooral naar Zweden en Duitsland trokken, wordt hiermee bevestigd.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 12. Eerste asielaanvragen Jemenieten top-8 ontvangende landen 2012-2022 (t/m juli)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 01 t/m 07
Totaal asiel EU+	285.385	368.920	563.405	1.285.780	1.198.985	641.280	580.845	646.810	428.730	553.045	448.750
Asiel Jemenieten EU+	425	490	550	1.365	1.285	1.045	3.040	3.375	1.870	2.925	2.735
Asiel Jemenieten EU+ als % van totaal asiel EU+	0,15	0,13	0,10	0,11	0,11	0,26	0,52	0,52	0,44	0,53	0,61
Totaal asiel NL	9.660	9.815	21.780	43.035	19.285	16.060	20.465	22.485	13.660	24.725	16.150
Asiel Jemenieten NL	25	35	30	50	45	170	530	645	410	1.190	1.280
Asiel Jemenieten NL als % van totaal asiel NL	0,26	0,36	0,14	0,12	0,23	1,06	2,59	2,87	3,00	4,81	7,80
Asiel totaal NL als % asiel totaal EU+	3,38	2,66	3,87	3,35	1,61	2,51	3,52	3,48	3,19	4,47	3,61
Asiel Jemenieten NL als % asiel Jemenieten EU+	5,88	7,14	5,45	3,66	3,50	10,33	17,43	19,11	21,93	40,88	46,07
Totaal asiel DUI	64.410	109.375	172.945	441.805	722.270	198.255	161.885	142.450	102.525	148.175	99.215
Asiel Jemenieten DUI	20	95	145	330	550	550	895	860	465	740	585
Asiel Jemenieten DUI als % van totaal asiel DUI	0,03	0,09	0,08	0,07	0,08	0,28	0,56	0,60	0,45	0,50	0,59
Asiel totaal DUI als % asiel totaal EU+	22,57	29,65	30,70	34,36	60,34	30,92	27,87	22,02	23,91	26,79	22,21
Asiel Jemenieten DUI als % asiel Jemenieten EU+	4,71	19,39	26,36	24,18	42,80	33,43	29,44	25,48	24,87	25,30	21,39
Totaal asiel ZWE	43.835	49.230	74.980	156.115	22.335	22.190	18.075	23.125	13.595	10.145	9.285
Asiel Jemenieten ZWE	290	190	190	410	140	125	295	320	220	135	60
Asiel Jemenieten ZWE als % van totaal asiel ZWE	0,66	0,39	0,25	0,26	0,63	0,56	1,63	1,38	1,62	1,33	0,67
Asiel totaal ZWE als % asiel totaal EU+	15,36	13,34	13,31	12,14	1,87	3,46	3,11	3,58	3,17	1,83	2,08
Asiel Jemenieten ZWE als % asiel Jemenieten EU+	68,24	38,78	34,55	30,04	10,89	7,60	9,70	9,48	11,76	4,62	3,29

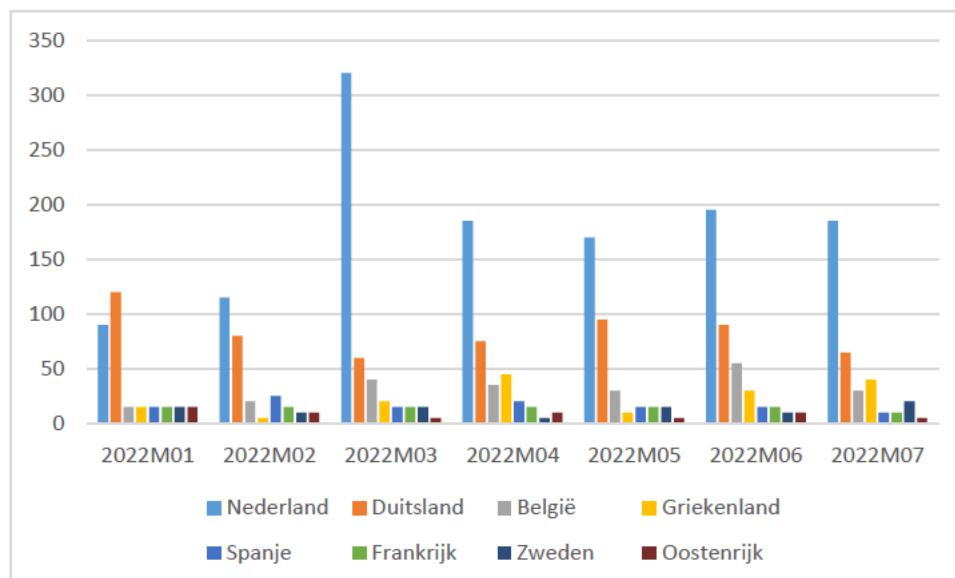
Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 8. Overzicht aantallen en percentages eerste asielaanvragen Jemenieten in EU+, Nederland, Duitsland en Zweden 2012-2021

In de eerste zeven maanden van 2022 lijkt er van continuïteit in de ontwikkeling van de eerste asielaanvragen op maandbasis weinig sprake (zie figuur 11). De trend uit 2021 dat Nederland het grootste aantal eerste asielaanvragen van Jemenieten registreert zet zich wel onverminderd voort. De twee andere landen die sinds 2012 grote aantallen Jemenitische asielaanvragen registreerden, Duitsland en Zweden, registreerden beduidend minder eerste asielaanvragen van Jemenieten.

Hier kan nog worden opgemerkt dat het Verenigd Koninkrijk ook behoorlijke aantallen eerste asielaanvragen van Jemenieten registreert²⁰: als zij nog lid van de EU zouden zijn, zouden zij op de vierde plaats staan qua totaal aantal aanvragen over 2012-2021; in 2020 zou het VK op de eerste plaats gestaan hebben en in 2021 op de derde plaats.

²⁰ <https://www.gov.uk/government/statistical-data-sets/immigration-statistics-data-tables-year-ending-december-2021#asylum-and-resettlement>

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 13. Eerste asielaanvragen Jemenieten top-8 ontvangende Landen 2022 t/m juli

4.3 Eerste beslissingen op asielaanvragen

Zoals in de paragraaf over eerste asielaanvragen al bleek, waren er vóór 2015 al wel asielaanvragen van Jemenieten, maar waren deze aantallen relatief klein. In maart 2015 brak in Jemen een burgeroorlog uit en daarna begint het aantal asielaanvragen van Jemenieten in Europa (en in Nederland) te stijgen. Omdat het opsplitsen van kleine aantallen kan leiden tot onjuiste beelden, zullen we in deze paragraaf de cijfers bekijken vanaf 2015. **Inwilligingspercentages in Eurostat liggen hoger dan onze nationale cijfers, omdat in Eurostat Dublinafdoeningen niet zijn opgenomen.**

In de EU+ als geheel is het percentage inwilligende beslissingen op asielaanvragen van Jemenieten de afgelopen jaren continu hoger geweest dan 75%, met als hoogste percentage 95% in 2017; het gemiddelde percentage inwilligingen was over deze periode 84%.

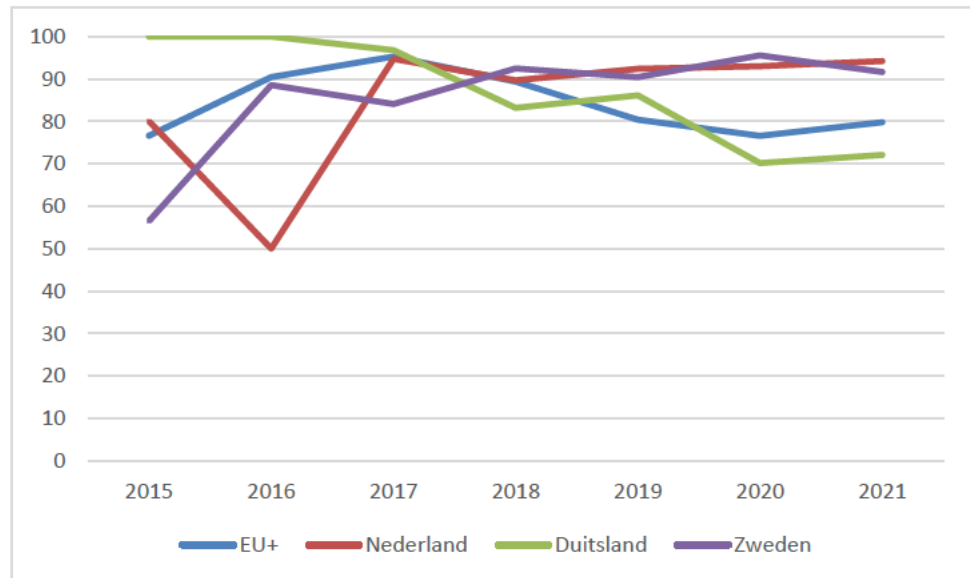
EU+	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totaal
Afgewezen	22%	9%	5%	10%	19%	23%	20%	16%
Positief	77%	90%	95%	89%	80%	77%	80%	84%

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 9. Percentages inwilligende en afwijzende eerste beslissingen 2015-2021

Hier moet worden opgemerkt dat inwilligingspercentages in de verschillende (lid)staten van diverse factoren afhankelijk kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld leeftijd, geslacht, plaats van herkomst van de aanvragers, maar bijvoorbeeld ook van zaken die buiten de asielprocedure of statistieken zijn gehouden. Met deze factoren kon in de vergelijking in dit onderzoek geen rekening worden gehouden, omdat deze gegevens niet beschikbaar waren voor de onderzoekers. Zonder kennis van deze factoren kan niet zondermeer gesteld worden dat Nederland meer asielaanvragen inwilligt dan andere landen. (zie ook toelichting pagina 8)

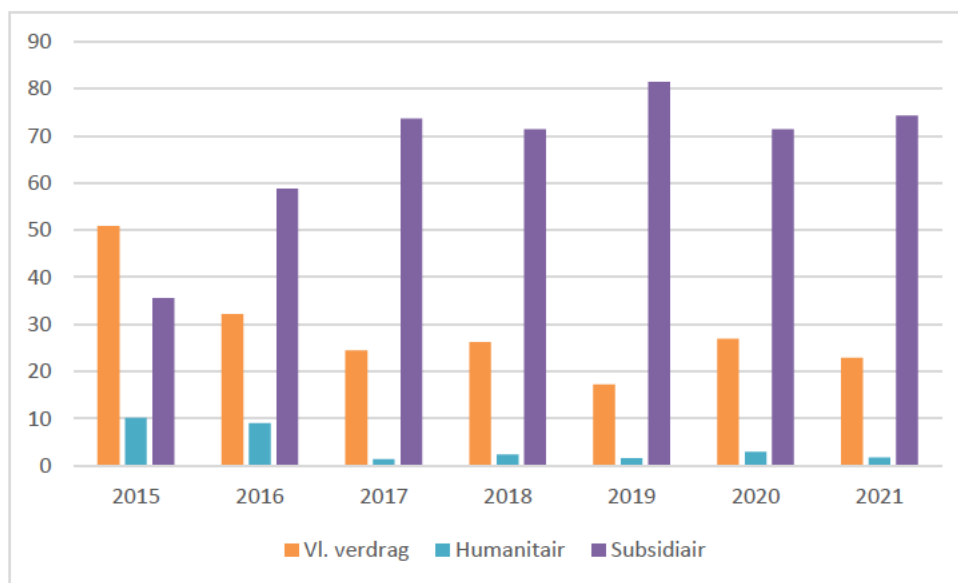
Als we inwilligingspercentages van de EU+ en de drie landen met de meeste asielaanvragen van Jemenieten vergelijken, dan valt op dat na 2018 het percentage inwilligingen in de EU+ en Duitsland is gedaald, terwijl de percentages in Nederland en Zweden hoger bleven en elkaar niet veel ontlepen. Vóór 2017 waren de percentages het meest uiteenlopend.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 14. Inwilligingspercentages eerste beslissingen asiel EU+, Nederland, Duitsland en Zweden

Voor de EU+ als geheel zien we dat in de periode 2015-2021 het percentage inwilligingen op basis van het vluchtelingenverdrag is teruggelopen van net boven de 50% naar gemiddeld 25%. Ook het aantal afgegeven vergunningen op humanitaire gronden²¹ liep in de loop der jaren terug. Het grootste deel van de verleende vergunningen biedt subsidiaire bescherming. In de bestudeerde periode werd in de EU+ geen tijdelijke bescherming verleend aan Jemenieten.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 15. Percentages soorten verblijfsstatus Jemenitische asielzoekers 2015-2021 EU+

²¹ Bescherming op basis van nationale wetgeving

Meer dan andere landen blijkt Nederland subsidiaire bescherming te bieden aan Jemenitische asielzoekers (qua procenten van aanvragen waarop positief is beslist). Logischerwijze worden er dus in andere landen (procentueel) meer vergunningen verleend op basis van het vluchtelingenverdrag. Humanitaire statussen werden maar marginaal verleend aan Jemenieten.

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	totaal
EU+ totaal	VI. verdrag	51	32	24	26	17	27	23	25
	Humanitair	10	9	1	2	2	3	2	3
	Subsidiar	36	59	74	71	81	71	74	72
Nederland	VI. verdrag	25	0	8	8	5	5	5	6
	Humanitair	25	0	0	0	1	3	1	2
	Subsidiar	25	100	89	88	95	92	94	92
Duitsland	VI. verdrag	33	18	19	13	14	20	14	17
	Humanitair	0	7	2	3	2	8	6	4
	Subsidiar	78	75	79	85	84	74	80	80
Zweden	VI. verdrag	54	35	30	33	14	19	9	27
	Humanitair	31	11	0	0	0	0	0	4
	Subsidiar	15	53	70	67	84	81	82	68
Rest EU+	VI. verdrag	58	40	37	39	29	48	37	39
	Humanitair	3	9	2	3	2	1	1	2
	Subsidiar	33	51	61	58	69	53	61	58

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Tabel 10. Vergelijking percentages soorten bescherming Jemenitische asielzoekers EU+ totaal, Nederland, Duitsland, Zweden en Rest EU+ 2015-2021

4.4

Aandeel Jemenieten in de bevolking

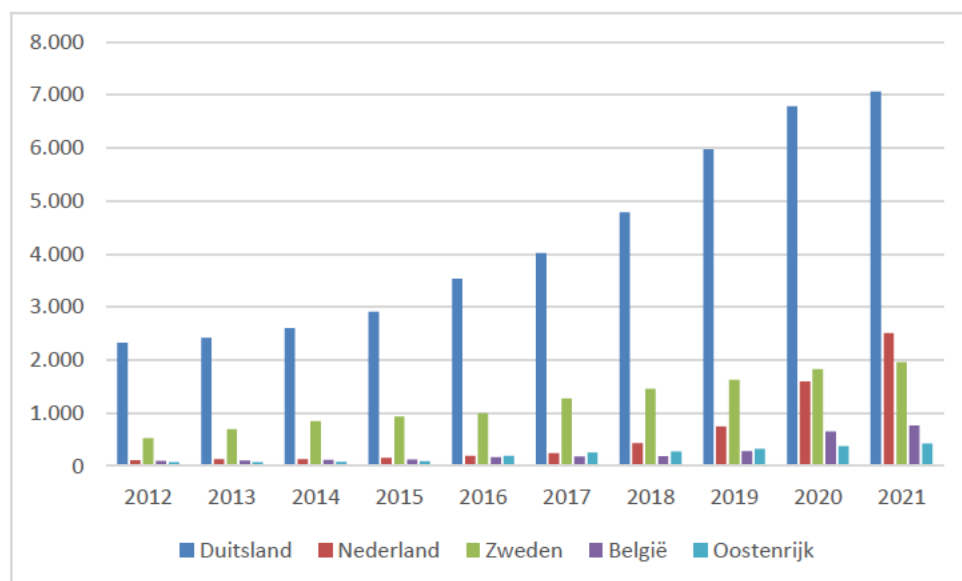
Eurostat bevat ook een overzicht van de samenstelling van de bevolking op 1 januari in de diverse (lid-)staten. In dit overzicht wordt de "usually resident population" in kaart gebracht. Hieronder wordt verstaan: "those who have lived in their place of usual residence for a continuous period of at least 12 months before the reference time; or those who arrived in their place of usual residence during the 12 months before the reference time with the intention of staying there for at least one year."

Helaas leveren niet alle landen hiervoor alle op nationaliteit uitgesplitste data. Van de in paragraaf 4.2 (over aantallen aanvragen) genoemde top-8 landen leverden Frankrijk, Spanje en Griekenland geen cijfers over het aantal Jemenieten in hun bevolking.

In alle landen uit figuur 14 laat het aantal Jemenieten die deel uitmaken van de bevolking een stijgende trend zien, maar de curve laat bij sommige landen een snellere stijging zien dan bij andere landen. Uit de beschikbare data komt Nederland als snelste stijger naar voren: binnen de tien jaar van 2012 tot 2021 neemt het aantal Jemenieten in de Nederlandse bevolking toe met een factor 23 (+2.399, groei vooral in 2020 en 2021), in België met een factor 8 (+665), in Oostenrijk met een

factor 6 (+599), in Zweden met een factor 4 (+1.433), in Duitsland met een factor 3 (+4.736) en in Zwitserland met een factor 1,2 (+106).

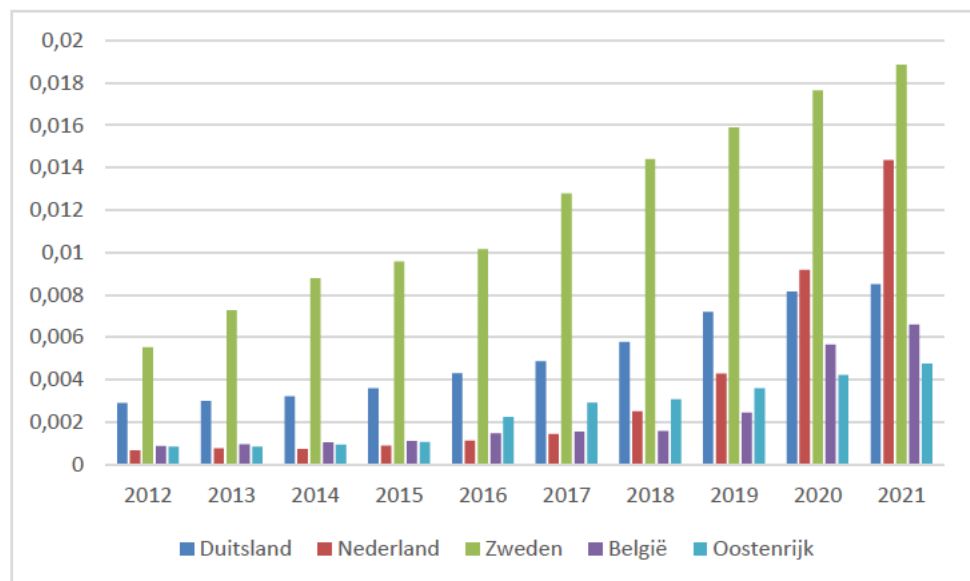
Wat tenslotte opvalt is dat ook in Turkije sprake is van een forse toename van het aantal burgers met een Jemenitische nationaliteit: volgens Eurostat is daar het aantal Jemenieten tussen 2014 en 2020 gestegen van 761 naar 18.881, wat een stijging met een factor 25 betekent (over 2021 waren geen cijfers over Turkije opgenomen in het betreffende Eurostat overzicht).

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 16. Aantallen Jemenieten die deel uitmaken van de bevolking in belangrijkste ontvangende EU landen

Als we kijken naar het aandeel van Jemenieten in de bevolking van de belangrijkste ontvangende EU-landen, dan zien we Jemenieten relatief gezien in Zweden nog steeds het grootste aandeel hebben, een aandeel dat bovendien nog steeds stijgt. De stijging van het aandeel Jemenieten in de bevolking van Nederland is sinds 2018 erg snel gegaan, terwijl de stijging van het aandeel Jemenieten in de bevolking van Duitsland juist afvlakt. In België en Oostenrijk groeit het aandeel Jemenieten ook: sneller dan in Duitsland, maar minder snel dan in Nederland.

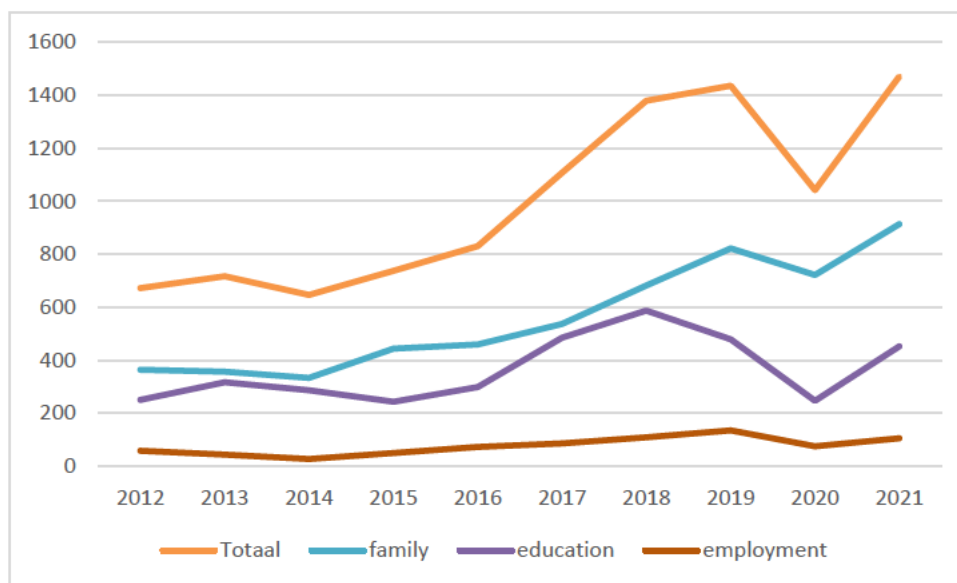
Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 17. Percentage Jemenieten van de totale bevolking per land

4.5 Verblijfsvergunningen op reguliere gronden

In de EU+ werd in de afgelopen 10 jaar ook een toenemend aantal verblijfsvergunningen op reguliere gronden verstrekt aan Jemenieten: in totaal ruim 10.000. Het grootste deel werd verstrekt op familie-gerelateerde gronden, een kleiner deel op basis van studie gerelateerde gronden en het kleinste deel voor het verrichten van arbeid. De data laten een duidelijke Covid-dip zien in 2020.

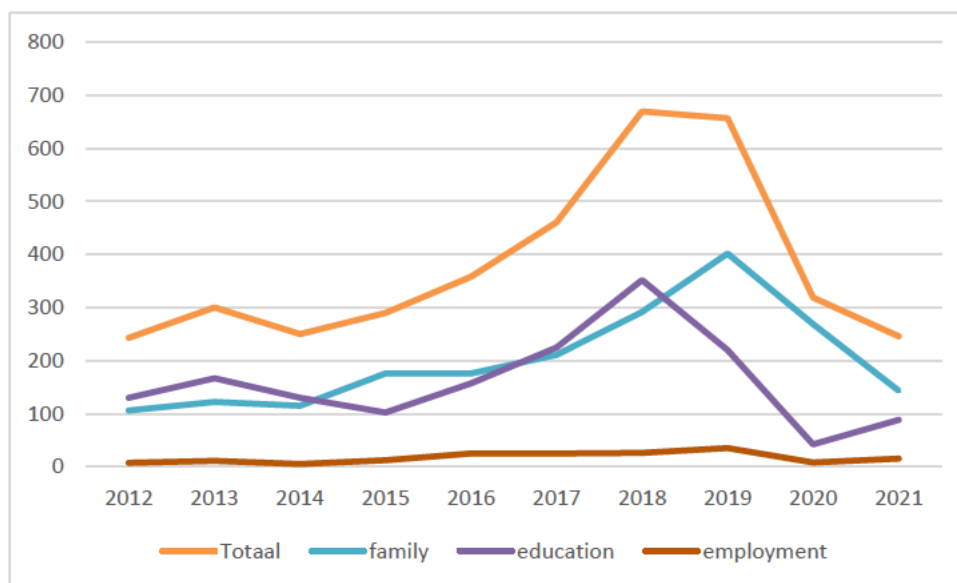
De grafieken voor de drie landen die het meeste asielaanvragen registreerden (Duitsland [fig. 19], Nederland [fig.20] en Zweden [fig. 21]) tonen opvallende verschillen.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 18. Verlening reguliere verblijfsvergunningen aan Jemenieten in de EU+

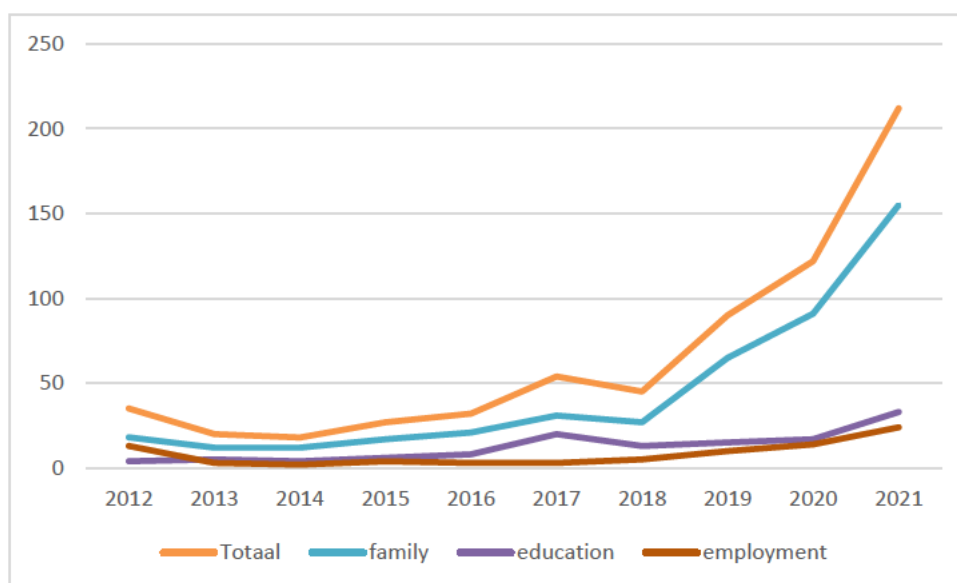
In Duitsland blijkt de stijging van het aantal verstrekte reguliere verblijfsvergunningen al na 2018 te stoppen: in eerste instantie volgt een lichte daling, vervolgens in het Covid-jaar 2020 een sterkere. Maar ook in 2021 gaat de daling verder.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 19. Verlening reguliere verblijfsvergunningen aan Jemenieten in Duitsland

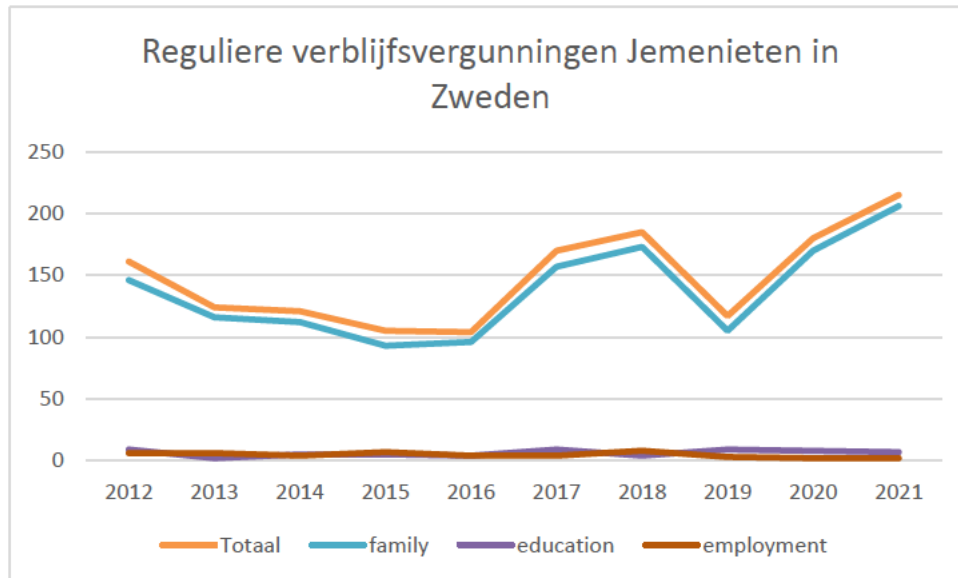
In Nederland begint eigenlijk pas na 2018 een substantiële stijging van het aantal reguliere aanvragen en is geen sprake van een Covid-dip. In 2021 neemt de stijging nog verder toe. De stijging in Nederland komt voor het grootste deel op het conto van familie gerelateerd verblijf.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 20. Verlening reguliere verblijfsvergunningen Jemenieten in Nederland

In Zweden is nauwelijks sprake van verblijf voor werk of opleiding van Jemenieten. Familie gerelateerd verblijf is hier gedurende de hele periode verreweg de grootste factor in het reguliere verblijf. Na een dip in 2019 (merkwaardig genoeg pré-Covid) stijgt het aantal reguliere vergunningen daar weer.

Bron: Eurostat, bewerking IND/SUA/O&A

Figuur 21. Verlening reguliere verblijfsvergunningen Jemenieten in Zweden

